

Council of Europe Convention
on the Protection of Children
against Sexual Exploitation
and Sexual Abuse

Lanzarote, 25.X.2007

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R(91)11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27-31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17-20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20-21 November 2001), the United Nations General Assembly Resolution S-27/2 "A world fit for children" and the three-year programme "Building a Europe for and with children", adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4-5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1 – Purposes

- 1 The purposes of this Convention are to:
 - a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
 - c promote national and international co-operation against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention:

- a “child” shall mean any person under the age of 18 years;
- b “sexual exploitation and sexual abuse of children” shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention;
- c “victim” shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

Chapter II – Preventive measures

Article 4 – Principles

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Article 5 – Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6 – Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Article 7 - Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Article 8 – Measures for the general public

- 1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Article 9 – Participation of children, the private sector, the media and civil society

- 1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or others initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementation of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.
- 3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.
- 4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

Chapter III – Specialised authorities and co-ordinating bodies

Article 10 – National measures of co-ordination and collaboration

- 1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:
 - a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;
 - b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the requirements of personal data protection.
- 3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

Chapter IV – Protective measures and assistance to victims

Article 11 – Principles

- 1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12 – Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Article 13 – Helplines

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage and support the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Article 14 – Assistance to victims

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pursuant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.
- 2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.
- 3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the intervention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:
 - the possibility of removing the alleged perpetrator;
 - the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best interests of the child.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

Chapter V – Intervention programmes or measures

Article 15 – General principles

- 1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.
- 2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of co-operation between the competent authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.

- 3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.
- 4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Article 16 – Recipients of intervention programmes and measures

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.
- 3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17 – Information and consent

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal might have.

Chapter VI – Substantive criminal law

Article 18 – Sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;

- b engaging in sexual activities with a child where:
 - use is made of coercion, force or threats; or
 - abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or
 - abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.
- 2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.
- 3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19 – Offences concerning child prostitution

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;
 - b coercing a child into prostitution or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c having recourse to child prostitution.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child prostitution” shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20 – Offences concerning child pornography

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:
 - a producing child pornography;
 - b offering or making available child pornography;
 - c distributing or transmitting child pornography;
 - d procuring child pornography for oneself or for another person;
 - e possessing child pornography;

- f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child pornography” shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child’s sexual organs for primarily sexual purposes.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:
 - consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;
 - involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.
- 4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

Article 21 – Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;
 - b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.
- 2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22 – Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23 – Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Article 24 – Aiding or abetting and attempt

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
 - a in its territory; or
 - b on board a ship flying the flag of that Party; or
 - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
 - d by one of its nationals; or
 - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.

- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b, of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.
- 5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.
- 6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.
- 7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.
- 8 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:
 - a power of representation of the legal person;
 - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
 - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 27 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:
 - a exclusion from entitlement to public benefits or aid;
 - b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;
 - c placing under judicial supervision;
 - d judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:
 - a provide for the seizure and confiscation of:
 - goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;
 - proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;
 - b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of *bona fide* third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.
- 4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervision of convicted persons.

- 5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention: -

- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

Article 29 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter VII – Investigation, prosecution and procedural law

Article 30 – Principles

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.
- 2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.
- 3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.

- 4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.
- 5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law:
 - to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations;
 - to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Article 31 – General measures of protection

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by:
 - a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases;
 - b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively;
 - c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;
 - d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;
 - e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification;
 - f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation;

- g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.
- 3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
- 4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.
- 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32 – Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Article 33 – Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34 – Investigations

- 1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35 – Interviews with the child

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:
 - a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;
 - b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;
 - c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;
 - d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child;
 - e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings;
 - f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.
- 3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Article 36 – Criminal court proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:
 - a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;
 - b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

Chapter VIII – Recording and storing of data

Article 37 – Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

- 1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

Chapter IX – International co-operation

Article 38 – General principles and measures for international co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:
 - a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protecting and providing assistance to victims;
 - c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.

- 4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

Chapter X – Monitoring mechanism

Article 39 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40 – Other representatives

- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.
- 3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate:
 - a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

- b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.
- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.
- 5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter XI – Relationship with other international instruments

Article 42 – Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.
- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.
- 3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

Chapter XII – Amendments to the Convention

Article 44 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter XIII – Final clauses

Article 45 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 46 – Accession to the Convention

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47 – Territorial application

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 50 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and 46;
- d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation made under Article 48;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

Convention du Conseil de l'Europe
pour la protection des enfants
contre l'exploitation et les abus sexuels

Lanzarote, 25.X.2007

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres signataires de la présente Convention;

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

Considérant que tout enfant a droit, de la part de sa famille, de la société et de l'Etat, aux mesures de protection qu'exige sa condition de mineur;

Constatant que l'exploitation sexuelle des enfants, notamment sous les formes de la pornographie infantine et de la prostitution, ainsi que toutes les formes d'abus sexuel concernant des enfants, y compris lorsque les faits sont commis à l'étranger, mettent gravement en péril la santé et le développement psychosocial de l'enfant;

Constatant que l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants ont pris des dimensions inquiétantes tant au niveau national qu'international, notamment pour ce qui est de l'utilisation accrue des technologies de communication et d'information par les enfants et les auteurs d'infractions, et que, pour les prévenir et les combattre, une coopération internationale s'avère indispensable;

Considérant que le bien-être et l'intérêt supérieur des enfants sont des valeurs fondamentales partagées par tous les Etats membres et doivent être promus sans aucune discrimination;

Rappelant le Plan d'action adopté lors du 3e Sommet des chefs d'Etat et de gouvernement du Conseil de l'Europe (Varsovie, 16-17 mai 2005), qui préconise l'élaboration de mesures pour mettre fin à l'exploitation sexuelle des enfants;

Rappelant notamment les Recommandations suivantes du Comité des Ministres: n° R (91) 11 sur l'exploitation sexuelle, la pornographie, la prostitution, ainsi que sur le trafic d'enfants et de jeunes adultes et Rec(2001)16 sur la protection des enfants contre l'exploitation sexuelle, et la Convention sur la cybercriminalité (STE n° 185), et en particulier son article 9, ainsi que la Convention du Conseil de l'Europe sur la lutte contre la traite des êtres humains (STCE n° 197);

Ayant à l'esprit la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales (1950, STE n° 5), la Charte sociale européenne révisée (1996, STE n° 163), la Convention européenne sur l'exercice des droits des enfants (1996, STE n° 160);

Ayant également à l'esprit la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant, en particulier l'article 34, le Protocole facultatif concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants, ainsi que le Protocole additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, ainsi que la Convention de l'Organisation internationale du travail concernant l'interdiction des pires formes de travail des enfants et l'action immédiate en vue de leur élimination;

Ayant à l'esprit la Décision-cadre du Conseil de l'Union européenne relative à la lutte contre l'exploitation sexuelle des enfants et la pédopornographie (2004/68/JAI), la Décision-cadre du Conseil de l'Union européenne relative au statut des victimes dans le cadre de procédures pénales (2001/220/JAI) et la Décision-cadre du Conseil de l'Union européenne relative à la lutte contre la traite des êtres humains (2002/629/JAI);

Tenant dûment compte d'autres instruments juridiques et programmes internationaux pertinents dans ce domaine, notamment la Déclaration et le Programme d'action de Stockholm, adoptés lors du 1er Congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales (27-31 août 1996); l'Engagement mondial de Yokohama, adopté lors du 2e Congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales (17-20 décembre 2001); l'Engagement et le plan d'action de Budapest, adoptés à l'issue de la conférence préparatoire du 2e Congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales (20-21 novembre 2001); la Résolution adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies S-27/2 «Un monde digne des enfants» et le Programme triennal «Construire une Europe pour et avec les enfants», adopté à la suite du 3e Sommet et lancé par la Conférence de Monaco (4-5 avril 2006);

Déterminés à contribuer efficacement à réaliser l'objectif commun consistant à protéger les enfants contre l'exploitation et les abus sexuels quels qu'en soient les auteurs, et à fournir une assistance aux victimes;

Tenant compte de la nécessité d'élaborer un instrument international global qui soit centré sur les aspects liés à la prévention, la protection et le droit pénal en matière de lutte contre toutes les formes d'exploitation et d'abus sexuel concernant des enfants, et qui mette en place un mécanisme de suivi spécifique;

Sont convenus de ce qui suit:

Chapitre I – Objet, principe de non-discrimination et définitions

Article 1 – Objet

- 1 La présente Convention a pour objet:
 - a de prévenir et de combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants;
 - b de protéger les droits des enfants victimes d'exploitation et d'abus sexuels;
 - c de promouvoir la coopération nationale et internationale contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.
- 2 Afin d'assurer une mise en œuvre efficace de ses dispositions par les Parties, la présente Convention met en place un mécanisme de suivi spécifique.

Article 2 – Principe de non-discrimination

La mise en œuvre de la présente Convention par les Parties, en particulier le bénéfice des mesures visant à protéger les droits des victimes, doit être assurée sans discrimination aucune, fondée notamment sur le sexe, la race, la couleur, la langue, la religion, les opinions politiques ou toutes autres opinions, l'origine nationale ou sociale, l'appartenance à une minorité nationale, la fortune, la naissance, l'orientation sexuelle, l'état de santé, le handicap ou toute autre situation.

Article 3 – Définitions

Aux fins de la présente Convention:

- a le terme «enfant» désigne toute personne âgée de moins de 18 ans;
- b l'expression «exploitation et abus sexuels concernant des enfants» inclut les comportements visés aux articles 18 à 23 de la présente Convention;
- c le terme «victime» désigne tout enfant victime d'exploitation ou d'abus sexuels.

Chapitre II – Mesures préventives

Article 4 – Principes

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévenir toute forme d'exploitation et d'abus sexuels concernant des enfants et pour protéger ces derniers.

Article 5 – Recrutement, formation et sensibilisation des personnes travaillant au contact des enfants

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour promouvoir la sensibilisation à la protection et aux droits de l'enfant des personnes amenées à avoir des contacts réguliers avec des enfants dans les secteurs de l'éducation, de la santé, de la protection sociale, de la justice, des forces de l'ordre ainsi que dans les secteurs relatifs aux activités sportives, culturelles et de loisirs.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les personnes visées au paragraphe 1 aient une connaissance adéquate de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants, des moyens de les détecter et de la possibilité prévue à l'article 12, paragraphe 1.
- 3 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires, conformément à son droit interne, pour que les conditions d'accès aux professions dont l'exercice comporte de manière habituelle des contacts avec les enfants permettent de s'assurer que les candidats à ces professions n'ont pas été condamnés pour des actes d'exploitation ou d'abus sexuels concernant des enfants.

Article 6 – Education des enfants

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enfants reçoivent, au cours de la scolarité primaire et secondaire, des informations sur les risques d'exploitation et d'abus sexuels, ainsi que sur les moyens de se protéger, adaptées à leur stade de développement. Cette information, dispensée, le cas échéant, en association avec les parents, s'inscrit dans une information plus générale sur la sexualité et porte une attention particulière aux situations à risque, notamment celles résultant de l'utilisation des nouvelles technologies de l'information et de la communication.

Article 7 – Programmes ou mesures d'intervention préventive

Chaque Partie veille à ce que les personnes qui craignent pouvoir commettre l'une des infractions établies conformément à la présente Convention puissent accéder, le cas échéant, à des programmes ou mesures d'intervention efficaces destinés à évaluer et à prévenir les risques de passage à l'acte.

Article 8 – Mesures à l'égard du public

- 1 Chaque Partie promeut ou organise des campagnes de sensibilisation qui informent le public sur le phénomène de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants et les mesures préventives qui peuvent être prises.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévenir ou interdire la diffusion de matériels qui font la publicité des infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 9 – Participation des enfants, du secteur privé, des médias et de la société civile

- 1 Chaque Partie encourage la participation des enfants, selon leur stade de développement, à l'élaboration et à la mise en œuvre des politiques, des programmes publics ou autres portant sur la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.
- 2 Chaque Partie encourage le secteur privé, notamment les secteurs des technologies de communication et de l'information, l'industrie du tourisme et du voyage et les secteurs bancaires et financiers, ainsi que la société civile, à participer à l'élaboration et à la mise en œuvre des politiques de prévention de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants, et à mettre en œuvre des normes internes à travers l'autorégulation ou la corégulation.
- 3 Chaque Partie encourage les médias à fournir une information appropriée concernant tous les aspects de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants, dans le respect de l'indépendance des médias et de la liberté de la presse.
- 4 Chaque Partie encourage le financement, y compris, le cas échéant, par la création de fonds, des projets et programmes pris en charge par la société civile en vue de prévenir et de protéger les enfants contre l'exploitation et les abus sexuels.

Chapitre III – Autorités spécialisées et instances de coordination

Article 10 – Mesures nationales de coordination et de collaboration

- 1 Chaque Partie prend les mesures nécessaires pour assurer la coordination au plan national ou local entre les différentes instances chargées de la protection des enfants, la prévention et la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants, notamment le secteur de l'éducation et de la santé, les services sociaux, les forces de l'ordre et les autorités judiciaires.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour mettre en place ou désigner:
 - a des institutions nationales ou locales indépendantes compétentes pour la promotion et la protection des droits de l'enfant, en veillant à ce qu'elles soient dotées de ressources et de responsabilités spécifiques;
 - b des mécanismes de recueil de données ou des points d'information, au niveau national ou local et en coopération avec la société civile, permettant, dans le respect des exigences liées à la protection des données à caractère personnel, l'observation et l'évaluation des phénomènes d'exploitation et d'abus sexuels concernant des enfants.
- 3 Chaque Partie encourage la coopération entre les pouvoirs publics compétents, la société civile et le secteur privé, afin de mieux prévenir et combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.

Chapitre IV – Mesures de protection et assistance aux victimes

Article 11 – Principes

- 1 Chaque Partie établit des programmes sociaux efficaces et met en place des structures pluridisciplinaires visant à fournir l'appui nécessaire aux victimes, à leurs parents proches et à ceux auxquels elles sont confiées.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, en cas d'incertitude sur l'âge de la victime et lorsqu'il existe des raisons de croire qu'elle est un enfant, les mesures de protection et d'assistance prévues pour les enfants lui soient accordées, dans l'attente que son âge soit vérifié et établi.

Article 12 – Signalement des soupçons d'exploitation ou d'abus sexuels

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les règles de confidentialité imposées par le droit interne à certains professionnels amenés à travailler en contact avec des enfants ne fassent pas obstacle à la possibilité, pour ces professionnels, de signaler aux services chargés de la protection de l'enfance, toute situation d'un enfant pour lequel ils ont des motifs raisonnables de croire qu'il est victime d'exploitation ou d'abus sexuels.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour encourager toute personne ayant connaissance ou suspectant, de bonne foi, des faits d'exploitation ou d'abus sexuels concernant des enfants à les signaler aux services compétents.

Article 13 – Services d’assistance

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour encourager et soutenir la mise en place de services de communication, tels que des lignes téléphoniques ou internet, permettant de prodiguer des conseils aux appelants, même confidentiellement ou dans le respect de leur anonymat.

Article 14 – Assistance aux victimes

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour assister, à court et à long termes, les victimes en vue d’assurer leur rétablissement physique et psychosocial. Les mesures prises en application du présent paragraphe tiennent dûment compte des vues, besoins et préoccupations de l’enfant.
- 2 Chaque Partie prend des mesures, selon les conditions prévues par son droit interne, afin de coopérer avec les organisations non gouvernementales, d’autres organisations compétentes ou d’autres éléments de la société civile, engagés dans l’assistance aux victimes.
- 3 Lorsque les parents ou les personnes auxquelles l’enfant est confié sont impliqués dans les faits d’exploitation ou d’abus sexuels commis à son encontre, les procédures d’intervention prises en application du paragraphe 1 de l’article 11 comportent:
 - la possibilité d’éloigner l’auteur présumé des faits;
 - la possibilité de retirer la victime de son milieu familial. Les modalités et la durée de ce retrait sont déterminées conformément à l’intérêt supérieur de l’enfant.
- 4 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les proches de la victime puissent bénéficier, le cas échéant, d’une aide thérapeutique, notamment d’un soutien psychologique d’urgence.

Chapitre V – Programmes ou mesures d’intervention

Article 15 – Principes généraux

- 1 Chaque Partie prévoit ou promeut, conformément à son droit interne, des programmes ou mesures d’intervention efficaces pour les personnes visées à l’article 16, paragraphes 1 et 2, en vue de prévenir et de minimiser les risques de réitération d’infractions à caractère sexuel sur des enfants. Ces programmes ou mesures doivent être accessibles à tout moment de la procédure, en milieu carcéral et à l’extérieur, selon les conditions définies par le droit interne.
- 2 Chaque Partie prévoit ou promeut, conformément à son droit interne, le développement de partenariats ou autres formes de coopération entre les autorités compétentes, notamment les services de santé et les services sociaux, et les autorités judiciaires et autres en charge du suivi des personnes visées à l’article 16, paragraphes 1 et 2.

- 3 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, d'effectuer une évaluation de la dangerosité et des risques de réitération éventuels d'infractions établies conformément à la présente Convention des personnes visées à l'article 16, paragraphes 1 et 2, dans le but d'identifier les programmes ou mesures appropriés.
- 4 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, d'effectuer une évaluation de l'efficacité des programmes et mesures d'intervention mis en œuvre.

Article 16 – Destinataires des programmes et mesures d'intervention

- 1 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes poursuivies pour l'une des infractions établies conformément à la présente Convention, puissent accéder aux programmes ou mesures mentionnés à l'article 15, paragraphe 1, dans des conditions qui ne soient ni préjudiciables ni contraires aux droits de la défense et aux exigences d'un procès équitable et impartial, et notamment dans le respect des règles qui régissent le principe de la présomption d'innocence.
- 2 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes condamnées pour avoir commis l'une des infractions établies conformément à la présente Convention puissent accéder aux programmes ou mesures mentionnés à l'article 15, paragraphe 1.
- 3 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que des programmes ou mesures d'intervention soient mis en place ou adaptés pour répondre aux besoins liés au développement des enfants qui ont commis des infractions à caractère sexuel, y compris ceux en deçà de l'âge de la responsabilité pénale, afin de traiter leurs problèmes de comportement sexuel.

Article 17 – Information et consentement

- 1 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes visées à l'article 16 auxquelles des programmes ou mesures d'intervention sont proposés, soient pleinement informées des raisons de cette proposition et qu'elles consentent au programme ou à la mesure en parfaite connaissance de cause.
- 2 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes auxquelles des programmes ou mesures d'intervention sont proposés puissent les refuser et, s'il s'agit de personnes condamnées, qu'elles soient informées des conséquences éventuelles qui pourraient s'attacher à leur refus.

Chapitre VI – Droit pénal matériel

Article 18 – Abus sexuels

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants:
 - a le fait de se livrer à des activités sexuelles avec un enfant qui, conformément aux dispositions pertinentes du droit national, n'a pas atteint l'âge légal pour entretenir des activités sexuelles;

- b le fait de se livrer à des activités sexuelles avec un enfant:
 - en faisant usage de la contrainte, de la force ou de menaces; ou
 - en abusant d’une position reconnue de confiance, d’autorité ou d’influence sur l’enfant, y compris au sein de la famille; ou
 - en abusant d’une situation de particulière vulnérabilité de l’enfant, notamment en raison d’un handicap physique ou mental ou d’une situation de dépendance.
- 2 Pour l’application du paragraphe 1, chaque Partie détermine l’âge en deçà duquel il n’est pas permis de se livrer à des activités sexuelles avec un enfant.
- 3 Les dispositions du paragraphe 1.a n’ont pas pour objet de régir les activités sexuelles consenties entre mineurs.

Article 19 – Infractions se rapportant à la prostitution enfantine

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants:
 - a le fait de recruter un enfant pour qu’il se livre à la prostitution ou de favoriser la participation d’un enfant à la prostitution;
 - b le fait de contraindre un enfant à se livrer à la prostitution ou d’en tirer profit ou d’exploiter un enfant de toute autre manière à de telles fins;
 - c le fait d’avoir recours à la prostitution d’un enfant.
- 2 Aux fins du présent article, l’expression «prostitution enfantine» désigne le fait d’utiliser un enfant aux fins d’activités sexuelles, en offrant ou en promettant de l’argent ou toute autre forme de rémunération, de paiement ou d’avantage, que cette rémunération, ce paiement, cette promesse ou cet avantage soit fait à l’enfant ou à un tiers.

Article 20 – Infractions se rapportant à la pornographie enfantine

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants, lorsqu’ils sont commis sans droit:
 - a la production de pornographie enfantine;
 - b l’offre ou la mise à disposition de pornographie enfantine;
 - c la diffusion ou la transmission de pornographie enfantine;
 - d le fait de se procurer ou de procurer à autrui de la pornographie enfantine;
 - e la possession de pornographie enfantine;

- f le fait d'accéder, en connaissance de cause et par le biais des technologies de communication et d'information, à de la pornographie enfantine.
- 2 Aux fins du présent article, l'expression « pornographie enfantine » désigne tout matériel représentant de manière visuelle un enfant se livrant à un comportement sexuellement explicite, réel ou simulé, ou toute représentation des organes sexuels d'un enfant à des fins principalement sexuelles.
- 3 Chaque Partie peut se réserver le droit de ne pas appliquer, en tout ou en partie, le paragraphe 1.a et e à la production et à la possession:
 - de matériel pornographique constitué exclusivement de représentations simulées ou d'images réalistes d'un enfant qui n'existe pas;
 - de matériel pornographique impliquant des enfants ayant atteint l'âge fixé en application de l'article 18, paragraphe 2, lorsque ces images sont produites et détenues par ceux-ci, avec leur accord et uniquement pour leur usage privé.
- 4 Chaque Partie peut se réserver le droit de ne pas appliquer, en tout ou en partie, le paragraphe 1.f.

Article 21 – Infractions se rapportant à la participation d'un enfant à des spectacles pornographiques

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants:
 - a le fait de recruter un enfant pour qu'il participe à des spectacles pornographiques ou de favoriser la participation d'un enfant à de tels spectacles;
 - b le fait de contraindre un enfant à participer à des spectacles pornographiques ou d'en tirer profit ou d'exploiter un enfant de toute autre manière à de telles fins;
 - c le fait d'assister, en connaissance de cause, à des spectacles pornographiques impliquant la participation d'enfants.
- 2 Chaque Partie peut se réserver le droit de limiter l'application du paragraphe 1.c aux situations où des enfants ont été recrutés ou contraints conformément au paragraphe 1.a ou b.

Article 22 – Corruption d'enfants

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait intentionnel de faire assister, à des fins sexuelles, un enfant n'ayant pas atteint l'âge fixé en application de l'article 18, paragraphe 2, même sans qu'il y participe, à des abus sexuels ou à des activités sexuelles.

Article 23 – Sollicitation d'enfants à des fins sexuelles

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait pour un adulte de proposer intentionnellement, par le biais des technologies de communication et d'information, une rencontre à un enfant n'ayant pas atteint l'âge fixé en application de l'article 18, paragraphe 2, dans le but de commettre à son encontre une infraction établie conformément aux articles 18, paragraphe 1.a, ou 20, paragraphe 1.a, lorsque cette proposition a été suivie d'actes matériels conduisant à ladite rencontre.

Article 24 – Complicité et tentative

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale toute complicité lorsqu'elle est commise intentionnellement en vue de la perpétration d'une des infractions établies conformément à la présente Convention.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale toute tentative intentionnelle de commettre l'une des infractions établies conformément à la présente Convention.
- 3 Chaque Partie peut se réserver le droit de ne pas appliquer, en tout ou en partie, le paragraphe 2 aux infractions établies conformément à l'article 20, paragraphe 1.b, d, e et f, à l'article 21, paragraphe 1.c, à l'article 22 et à l'article 23.

Article 25 – Compétence

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir sa compétence à l'égard de toute infraction pénale établie conformément à la présente Convention, lorsque l'infraction est commise:
 - a sur son territoire; ou
 - b à bord d'un navire battant pavillon de cette Partie; ou
 - c à bord d'un aéronef immatriculé selon les lois de cette Partie; ou
 - d par un de ses ressortissants; ou
 - e par une personne ayant sa résidence habituelle sur son territoire.
- 2 Chaque Partie s'efforce de prendre les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir sa compétence à l'égard de toute infraction pénale établie conformément à la présente Convention, lorsque l'infraction est commise à l'encontre de l'un de ses ressortissants ou d'une personne ayant sa résidence habituelle sur son territoire.
- 3 Chaque Partie peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer qu'elle se réserve le droit de ne pas appliquer, ou de n'appliquer que dans des cas ou conditions spécifiques, les règles de compétence définies au paragraphe 1.e du présent article.

- 4 Pour la poursuite des infractions établies conformément aux articles 18, 19, 20, paragraphe 1.a, et 21, paragraphe 1.a et b, de la présente Convention, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'établissement de sa compétence au titre du point d du paragraphe 1 ne soit pas subordonnée à la condition que les faits soient également punissables au lieu où ils ont été commis.
- 5 Chaque Partie peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer qu'elle se réserve le droit de limiter l'application du paragraphe 4 du présent article en ce qui concerne les infractions établies conformément à l'article 18, paragraphe 1.b, deuxième et troisième tirets, aux cas où son ressortissant a sa résidence habituelle sur son territoire.
- 6 Pour la poursuite des infractions établies conformément aux articles 18, 19, 20, paragraphe 1.a, et 21 de la présente Convention, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'établissement de sa compétence au titre des points d et e du paragraphe 1 ne soit pas subordonné à la condition que la poursuite soit précédée d'une plainte de la victime ou d'une dénonciation de l'Etat du lieu où les faits ont été commis.
- 7 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir sa compétence à l'égard de toute infraction établie conformément à la présente Convention, lorsque l'auteur présumé est présent sur son territoire et ne peut être extradé vers une autre Partie à raison de sa nationalité.
- 8 Lorsque plusieurs Parties revendiquent leur compétence à l'égard d'une infraction présumée établie conformément à la présente Convention, les Parties concernées se concertent, lorsque cela est opportun, afin de déterminer la mieux à même d'exercer les poursuites.
- 9 Sans préjudice des règles générales de droit international, la présente Convention n'exclut aucune compétence pénale exercée par une Partie conformément à son droit interne.

Article 26 – Responsabilité des personnes morales

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les personnes morales puissent être tenues pour responsables des infractions établies conformément à la présente Convention, lorsqu'elles sont commises pour leur compte par toute personne physique, agissant soit individuellement, soit en tant que membre d'un organe de la personne morale, qui exerce un pouvoir de direction en son sein, sur les bases suivantes:
 - a un pouvoir de représentation de la personne morale;
 - b une autorité pour prendre des décisions au nom de la personne morale;
 - c une autorité pour exercer un contrôle au sein de la personne morale.
- 2 Outre les cas déjà prévus au paragraphe 1, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour s'assurer qu'une personne morale puisse être tenue pour responsable lorsque l'absence de surveillance ou de contrôle de la part d'une personne physique mentionnée au paragraphe 1 a rendu possible la commission d'une infraction établie conformément à la présente Convention pour le compte de ladite personne morale par une personne physique agissant sous son autorité.

- 3 Selon les principes juridiques de la Partie, la responsabilité d'une personne morale peut être pénale, civile ou administrative.
- 4 Cette responsabilité est établie sans préjudice de la responsabilité pénale des personnes physiques ayant commis l'infraction.

Article 27 – Sanctions et mesures

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les infractions établies conformément à la présente Convention soient passibles de sanctions effectives, proportionnées et dissuasives, tenant compte de leur gravité. Celles-ci incluent des sanctions privatives de liberté pouvant donner lieu à l'extradition.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les personnes morales déclarées responsables en application de l'article 26 soient passibles de sanctions effectives, proportionnées et dissuasives, qui incluent des amendes pénales ou non pénales et éventuellement d'autres mesures, notamment:
 - a des mesures d'exclusion du bénéfice d'un avantage ou d'une aide à caractère public;
 - b des mesures d'interdiction temporaire ou définitive d'exercer une activité commerciale;
 - c un placement sous surveillance judiciaire;
 - d une mesure judiciaire de dissolution.
- 3 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires:
 - a pour permettre la saisie et la confiscation:
 - de biens, documents et autres moyens matériels utilisés pour commettre les infractions établies conformément à la présente Convention ou en faciliter la commission;
 - du produit de ces infractions ou des biens dont la valeur correspond à ces produits;
 - b pour permettre la fermeture temporaire ou définitive de tout établissement utilisé pour commettre l'une des infractions établies conformément à la présente Convention, sans préjudice des droits des tiers de bonne foi, ou interdire à l'auteur de ces infractions, à titre temporaire ou définitif, l'exercice de l'activité, professionnelle ou bénévole, impliquant un contact avec des enfants, à l'occasion de laquelle celles-ci ont été commises.
- 4 Chaque Partie peut adopter d'autres mesures à l'égard des auteurs d'infractions, telles que la déchéance des droits parentaux, le suivi ou la surveillance des personnes condamnées.

- 5 Chaque Partie peut établir que les produits du crime ou les biens confisqués conformément au présent article puissent être alloués à un fond spécial pour financer des programmes de prévention et d'assistance aux victimes d'une des infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 28 – Circonstances aggravantes

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les circonstances suivantes, pour autant qu'elles ne constituent pas déjà des éléments constitutifs de l'infraction, puissent, conformément aux dispositions pertinentes de droit interne, être prises en considération en tant que circonstances aggravantes dans la détermination des peines relatives aux infractions établies conformément à la présente Convention:

- a l'infraction a porté une atteinte grave à la santé physique ou mentale de la victime;
- b l'infraction est précédée ou accompagnée d'actes de torture ou de violences graves;
- c l'infraction a été commise à l'encontre d'une victime particulièrement vulnérable;
- d l'infraction a été commise par un membre de la famille, une personne qui cohabite avec l'enfant ou une personne ayant abusé de son autorité;
- e l'infraction a été commise par plusieurs personnes agissant conjointement;
- f l'infraction a été commise dans le cadre d'une organisation criminelle;
- g l'auteur a déjà été condamné pour des faits de même nature.

Article 29 – Condamnations antérieures

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévoir la possibilité de prendre en compte, dans le cadre de l'appréciation de la peine, les condamnations définitives prononcées dans une autre Partie pour des infractions établies conformément à la présente Convention.

Chapitre VII – Enquêtes, poursuites et droit procédural

Article 30 – Principes

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enquêtes et procédures pénales se déroulent dans l'intérêt supérieur et le respect des droits de l'enfant.
- 2 Chaque Partie veille à adopter une approche protectrice des victimes, en veillant à ce que les enquêtes et procédures pénales n'aggravent pas le traumatisme subi par l'enfant et que la réponse pénale s'accompagne d'une assistance, quand cela est approprié.
- 3 Chaque Partie veille à ce que les enquêtes et procédures pénales soient traitées en priorité et sans retard injustifié.

- 4 Chaque Partie veille à ce que les mesures adoptées conformément au présent chapitre ne portent pas préjudice aux droits de la défense et aux exigences d'un procès équitable et impartial, conformément à l'article 6 de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales.
- 5 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne:
 - garantir des enquêtes et des poursuites efficaces des infractions établies conformément à la présente Convention, permettant, s'il y a lieu, la possibilité de mener des enquêtes discrètes;
 - permettre aux unités ou services d'enquêtes d'identifier les victimes des infractions établies conformément à l'article 20, notamment grâce à l'analyse des matériels de pornographie infantile, tels que les photographies et les enregistrements audiovisuels, accessibles, diffusés ou transmis par le biais des technologies de communication et d'information.

Article 31 – Mesures générales de protection

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour protéger les droits et les intérêts des victimes, notamment en tant que témoins, à tous les stades des enquêtes et procédures pénales, en particulier:
 - a en les tenant informées de leurs droits et des services à leur disposition et, à moins qu'elles ne souhaitent pas recevoir une telle information, des suites données à leur plainte, des chefs d'accusation retenus, du déroulement général de l'enquête ou de la procédure et de leur rôle au sein de celle-ci ainsi que de la décision rendue;
 - b en veillant à ce que, au moins dans les cas où il existerait un danger pour les victimes et leurs familles, celles-ci puissent être informées, si cela s'avère nécessaire, de toute remise en liberté, temporaire ou définitive, de la personne, poursuivie ou condamnée;
 - c en leur donnant, d'une manière conforme aux règles de procédure du droit interne, la possibilité d'être entendues, de fournir des éléments de preuve et de choisir les moyens selon lesquels leurs vues, besoins et préoccupations sont présentés et examinés, directement ou par recours à un intermédiaire;
 - d en leur fournissant une assistance appropriée, pour que leurs droits et intérêts soient dûment présentés et pris en compte;
 - e en protégeant leur vie privée, leur identité et leur image et en prenant des mesures conformes au droit interne pour prévenir la diffusion publique de toute information pouvant conduire à leur identification;
 - f en veillant à ce qu'elles soient, ainsi que leurs familles et les témoins à charge, à l'abri des risques d'intimidation, de représailles et de nouvelle victimisation;

- g en veillant à ce que les victimes et les auteurs d'infractions ne se trouvent en contact direct dans les locaux des services d'enquête et les locaux judiciaires, à moins que les autorités compétentes n'en décident autrement dans l'intérêt supérieur de l'enfant ou pour les besoins de l'enquête ou de la procédure.
- 2 Chaque Partie garantit aux victimes, dès leur premier contact avec les autorités compétentes, l'accès aux informations sur les procédures judiciaires et administratives pertinentes.
- 3 Chaque Partie prévoit que la victime ait accès, gratuitement lorsque cela est justifié, à une aide juridique, lorsqu'elle peut avoir la qualité de partie à la procédure pénale.
- 4 Chaque Partie prévoit la possibilité pour l'autorité judiciaire de désigner un représentant spécial pour la victime lorsque, en vertu du droit interne, celle-ci peut avoir la qualité de partie à la procédure judiciaire et que les détenteurs des responsabilités parentales se voient privés de la faculté de la représenter dans cette procédure à la suite d'un conflit d'intérêts avec elle.
- 5 Chaque Partie prévoit, au moyen de mesures législatives ou autres et conformément aux conditions prévues par son droit interne, la possibilité pour des groupes, fondations, associations ou organisations gouvernementales ou non gouvernementales d'assister et/ou de soutenir les victimes qui y consentent au cours des procédures pénales concernant les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 6 Chaque Partie veille à ce que les informations données aux victimes, conformément aux dispositions du présent article, le soient d'une manière adaptée à leur âge et à leur degré de maturité et dans une langue qu'elles peuvent comprendre.

Article 32 – Mise en œuvre de la procédure

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enquêtes ou les poursuites concernant les infractions établies conformément à la présente Convention ne soient pas subordonnées à la déclaration ou à l'accusation émanant d'une victime et que la procédure puisse se poursuivre même si la victime se rétracte.

Article 33 – Prescription

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que le délai de prescription pour engager des poursuites du chef des infractions établies conformément aux articles 18, 19, paragraphe 1. a et b, et 21, paragraphe 1.a et b, continue de courir pour une durée suffisante pour permettre l'engagement effectif des poursuites, après que la victime a atteint l'âge de la majorité, et qui est proportionnelle à la gravité de l'infraction en question.

Article 34 – Enquêtes

- 1 Chaque Partie adopte les mesures nécessaires pour que des personnes, des unités ou des services en charge des enquêtes soient spécialisés dans la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants ou que des personnes soient formées à cette fin. Lesdits services ou unités doivent disposer des ressources financières adéquates.

- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour qu'une incertitude quant à l'âge réel de la victime n'empêche pas l'ouverture d'une enquête pénale.

Article 35 – Auditions de l'enfant

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que:
 - a les auditions de l'enfant aient lieu sans retard injustifié après que les faits ont été signalés aux autorités compétentes;
 - b les auditions de l'enfant se déroulent, s'il y a lieu, dans des locaux conçus ou adaptés à cet effet;
 - c les auditions de l'enfant soient menées par des professionnels formés à cette fin;
 - d dans la mesure du possible et lorsque cela est approprié, l'enfant soit toujours interrogé par les mêmes personnes;
 - e le nombre des auditions soit limité au minimum et dans la mesure strictement nécessaire au déroulement de la procédure;
 - f l'enfant puisse être accompagné par son représentant légal ou, le cas échéant, par la personne majeure de son choix, sauf décision contraire motivée prise à l'égard de cette personne.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les auditions de la victime ou, le cas échéant, celles d'un enfant témoin des faits, puissent faire l'objet d'un enregistrement audiovisuel et que cet enregistrement puisse être admissible comme moyen de preuve dans la procédure pénale, selon les règles prévues par son droit interne.
- 3 En cas d'incertitude sur l'âge de la victime et lorsqu'il existe des raisons de croire qu'elle est un enfant, les mesures prévues aux paragraphes 1 et 2 s'appliquent, dans l'attente que son âge soit vérifié et établi.

Article 36 – Procédure judiciaire

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires, dans le respect des règles qui régissent l'autonomie des professions judiciaires, pour que des formations en matière de droits de l'enfant, d'exploitation et d'abus sexuels concernant des enfants, soient disponibles au profit des acteurs de la procédure judiciaire, notamment les juges, les procureurs et les avocats.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, selon les règles prévues par le droit interne:
 - a le juge puisse ordonner que l'audience se déroule hors la présence du public;
 - b la victime puisse être entendue à l'audience sans y être présente, notamment par le recours à des technologies de communication appropriées.

Chapitre VIII – Enregistrement et conservation de données

Article 37 – Enregistrement et conservation des données nationales sur les délinquants sexuels condamnés

- 1 Aux fins de prévention et de répression des infractions établies conformément à la présente Convention, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour enregistrer et conserver, conformément aux dispositions pertinentes sur la protection des données à caractère personnel et aux autres règles et garanties appropriées telles que prévues dans le droit interne, les données relatives à l'identité ainsi qu'au profil génétique (ADN) des personnes condamnées pour les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 2 Chaque Partie, au moment de la signature ou du dépôt de ses instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, communique au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe les nom et adresse de la seule autorité nationale responsable aux fins du paragraphe 1.
- 3 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les informations visées au paragraphe 1 puissent être transmises à l'autorité compétente d'une autre Partie, conformément aux conditions établies par son droit interne et les instruments internationaux pertinents.

Chapitre IX – Coopération internationale

Article 38 – Principes généraux et mesures de coopération internationale

- 1 Les Parties coopèrent, conformément aux dispositions de la présente Convention, en application des instruments internationaux et régionaux pertinents applicables, des arrangements reposant sur des législations uniformes ou réciproques et de leur droit interne, dans la mesure la plus large possible aux fins:
 - a de prévenir et de combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants;
 - b de protéger et d'assister les victimes;
 - c de mener des investigations ou des procédures concernant les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes d'une infraction établie conformément à la présente Convention et commise sur le territoire d'une Partie autre que celui dans lequel elles résident puissent porter plainte auprès des autorités compétentes de leur Etat de résidence.
- 3 Si une Partie qui subordonne l'entraide judiciaire en matière pénale ou l'extradition à l'existence d'un traité reçoit une demande d'entraide ou d'extradition d'une Partie avec laquelle elle n'a pas conclu pareil traité, elle peut considérer la présente Convention comme la base légale de l'entraide judiciaire en matière pénale ou de l'extradition pour les infractions établies conformément à la présente Convention.

- 4 Chaque Partie s'efforce d'intégrer, s'il y a lieu, la prévention et la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants dans les programmes d'assistance au développement conduits au profit d'Etats tiers.

Chapitre X – Mécanisme de suivi

Article 39 – Comité des Parties

- 1 Le Comité des Parties est composé des représentants des Parties à la Convention.
- 2 Le Comité des Parties est convoqué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Sa première réunion doit se tenir dans un délai d'un an suivant l'entrée en vigueur de la présente Convention pour le dixième signataire l'ayant ratifié. Il se réunira par la suite à la demande d'au moins un tiers des Parties ou du Secrétaire Général.
- 3 Le Comité des Parties adopte ses propres règles de procédure.

Article 40 – Autres représentants

- 1 L'Assemblée Parlementaire du Conseil de l'Europe, le commissaire aux droits de l'homme, le Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) ainsi que d'autres comités intergouvernementaux pertinents du Conseil de l'Europe désignent chacun un représentant auprès du Comité des Parties.
- 2 Le Comité des Ministres peut inviter d'autres organes du Conseil de l'Europe à désigner un représentant au Comité des Parties après avoir consulté ce dernier.
- 3 Des représentants de la société civile, et notamment des organisations non gouvernementales, peuvent être admis en tant qu'observateurs au Comité des Parties suivant la procédure établie par les règles pertinentes du Conseil de l'Europe.
- 4 Les représentants désignés en vertu des paragraphes 1 à 3 ci-dessus participent aux réunions du Comité des Parties sans droit de vote.

Article 41 – Fonctions du Comité des Parties

- 1 Le Comité des Parties est chargé de veiller à la mise en œuvre de la présente Convention. Les règles de procédure du Comité des Parties déterminent les modalités de la procédure d'évaluation de la mise en œuvre de la présente Convention.
- 2 Le Comité des Parties est chargé de faciliter la collecte, l'analyse et l'échange d'informations, d'expériences et de bonnes pratiques entre les Etats afin d'améliorer leur capacité de prévenir et combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.
- 3 Le Comité des Parties est également chargé, le cas échéant:
 - a de faciliter l'usage et la mise en œuvre effectifs de la présente Convention, y compris l'identification de tout problème en la matière, ainsi que les effets de toute déclaration ou réserve faite conformément à la présente Convention;

- b d'exprimer un avis sur toute question relative à l'application de la présente Convention et faciliter l'échange d'informations sur les développements juridique, politique ou technique importants.
- 4 Le Comité des Parties est assisté par le Secrétariat du Conseil de l'Europe dans l'exercice de ses fonctions découlant du présent article.
- 5 Le Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) est tenu périodiquement au courant des activités prévues aux paragraphes 1, 2 et 3 du présent article.

Chapitre XI – Relation avec d'autres instruments internationaux

Article 42 – Relation avec la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant et son Protocole facultatif concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants

La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant des dispositions de la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant et son Protocole facultatif concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants; elle a pour but de renforcer la protection instaurée par ces instruments et de développer et compléter les normes qu'ils énoncent.

Article 43 – Relation avec d'autres instruments internationaux

- 1 La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant des dispositions d'autres instruments internationaux auxquels les Parties à cette Convention sont Parties ou le deviendront, qui contiennent des dispositions relatives aux matières régies par la présente Convention et assurent une plus grande protection et assistance aux enfants victimes d'exploitation ou d'abus sexuels.
- 2 Les Parties à la Convention peuvent conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention, aux fins de compléter ou de renforcer les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qu'elle consacre.
- 3 Les Parties qui sont membres de l'Union européenne appliquent, dans leurs relations mutuelles, les règles de la Communauté et de l'Union européenne dans la mesure où il existe des règles de la Communauté ou de l'Union européenne régissant le sujet particulier concerné et applicables au cas d'espèce, sans préjudice de l'objet et du but de la présente Convention et sans préjudice de son entière application à l'égard des autres Parties.

Chapitre XII – Amendements à la Convention

Article 44 – Amendements

- 1 Tout amendement à la présente Convention proposé par une Partie devra être communiqué au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et être transmis par ce dernier aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout autre Etat signataire, à tout Etat Partie, à la Communauté européenne, à tout Etat ayant été invité à signer la présente Convention conformément à l'article 45, paragraphe 1, et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention, conformément aux dispositions de l'article 46, paragraphe 1.
- 2 Tout amendement proposé par une Partie est communiqué au Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC), qui soumet au Comité des Ministres son avis sur ledit amendement.
- 3 Le Comité des Ministres examine l'amendement proposé et l'avis soumis par le CDPC et, après consultation avec les Etats non membres parties à la présente Convention, peut adopter l'amendement.
- 4 Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres conformément au paragraphe 3 du présent article sera communiqué aux Parties, en vue de son acceptation.
- 5 Tout amendement adopté conformément au paragraphe 3 du présent article entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

Chapitre XIII – Clauses finales

Article 45 – Signature et entrée en vigueur

- 1 La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe, des Etats non membres ayant participé à son élaboration ainsi que de la Communauté européenne.
- 2 La présente Convention est soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 3 La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle 5 signataires, dont au moins 3 Etats membres du Conseil de l'Europe, auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions du paragraphe précédent.
- 4 Si un Etat visé au paragraphe 1 ou la Communauté européenne exprime ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, cette dernière entrera en vigueur, à son égard, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 46 – Adhésion à la Convention

- 1 Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra, après consultation des Parties à la Convention et en avoir obtenu l'assentiment unanime, inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe n'ayant pas participé à l'élaboration de la Convention à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des voix des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité des Ministres.
- 2 Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 47 – Application territoriale

- 1 Tout Etat ou la Communauté européenne peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.
- 2 Toute Partie peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans cette déclaration dont elle assure les relations internationales ou au nom duquel elle est autorisée à prendre des engagements. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.
- 3 Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra, à l'égard de tout territoire désigné dans cette déclaration, être retirée par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Ce retrait prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 48 – Réserves

Aucune réserve n'est admise aux dispositions de la présente Convention, à l'exception de celles expressément prévues. Toute réserve peut être retirée à tout moment.

Article 49 – Dénonciation

- 1 Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 2 Cette dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 50 – Notification

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout Etat signataire, à tout Etat Partie, à la Communauté européenne, à tout Etat ayant été invité à signer la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 45, et à tout Etat invité à adhérer à la Convention conformément aux dispositions de l'article 46:

- a toute signature;
- b le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention, conformément aux articles 45 et 46;
- d tout amendement adopté conformément à l'article 44, ainsi que la date d'entrée en vigueur dudit amendement;
- e toute réserve en vertu de l'article 48;
- f toute dénonciation faite en vertu des dispositions de l'article 49;
- g tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Lanzarote, le 25 octobre 2007, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres ayant participé à l'élaboration de la présente Convention, à la Communauté européenne et à tout autre Etat invité à adhérer à la présente Convention.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Επιτροπή Υπουργών

Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης.

Προοίμιο

Τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και οι άλλοι υπογράφωντες την παρούσα Σύμβαση,

Θεωρώντας ότι στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτύχει μεγαλύτερη ενότητα μεταξύ των μελών του.

Θεωρώντας ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα στα μέτρα προστασίας που απαιτούνται από την ιδιότητά του ως ανήλικου, από πλευράς της οικογένειάς του, της κοινωνίας και του κράτους.

Διαπιστώνοντας ότι η γενετήσια εκμετάλλευση των παιδιών και ιδιαίτερα η παιδική πορνογραφία και πορνεία, και όλες οι μορφές γενετήσιας κακοποίησης των παιδιών, συμπεριλαμβανόμενων και των πράξεων που διαπράττονται στο εξωτερικό, θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο την υγεία και τη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.

Διαπιστώνοντας ότι η γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση των παιδιών έχουν αυξηθεί σε ανησυχητικές διαστάσεις, σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, ιδιαίτερα εξαιτίας της αυξανόμενης χρήσης, από τα παιδιά και από τους δράστες της τεχνολογίας της πληροφόρησης και επικοινωνίας, και ότι η παρεμπόδιση και η καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης και

~~Κακοποίησης των παιδιών~~ απαιτεί διεθνή συνεργασία.

Θεωρώντας ότι η ευημερία και το καλύτερο δυνατό συμφέρον των παιδιών είναι θεμελιώδεις αξίες, κοινές σε όλα τα κράτη μέλη και πρέπει να προωθηθούν χωρίς οποιαδήποτε διάκριση.

Υπενθυμίζοντας το Πρόγραμμα Δράσης που υιοθετήθηκε στην τρίτη Σύνοδο Κορυφής των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Βαρσοβία, 16 έως 17 Μαΐου 2005), το οποίο απαιτεί την εκπόνηση μέτρων προκειμένου να σταματήσει η γενετήσια εκμετάλλευση των παιδιών.

Υπενθυμίζοντας ιδίως τις Συστάσεις της Επιτροπής των Υπουργών No.R(91)11 για τη γενετήσια εκμετάλλευση, την πορνογραφία, την πορνεία καθώς και την εμπορία παιδιών και των νέων και τη Rec(2001)16 για τη γενετήσια εκμετάλλευση, και τη Σύμβαση για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (ETS No 185), και ιδιαιτέρως το άρθρο 9 αυτής καθώς επίσης και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων.

Λαμβάνοντας υπόψη τη Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950, ETS αριθ. 5), τον αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (1996, ETS αριθ. 163), και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (1996, ETS αριθ. 160).

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη Σύμβαση Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ειδικά το άρθρο 34, το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, το

Πρόσθετο Πρωτόκολλο για την πρόληψη, καταστολή και τιμωρία της εμπορίας προσώπων, ιδιαίτερα των γυναικών και των παιδιών, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος, καθώς επίσης και τη Σύμβαση του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας και την άμεση δράση για την εξάλειψή τους.

Λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας (2004/68/JHA), την Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το καθεστώς των θυμάτων στις ποινικές διαδικασίες (2001/220/JHA), και την Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2002/629/JHA).

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα λοιπά συναφή διεθνή νομικά κείμενα και τα προγράμματα στον τομέα αυτό, και ειδικότερα τη Διακήρυξη και το Πρόγραμμα Δράσης της Στοκχόλμης, το οποίο υιοθετήθηκε στο 1ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της Εμπορικής Γενετήσιας Εκμετάλλευσης των Παιδιών (27 έως 31 Αυγούστου 1996), την Παγκόσμια Δέσμευση της Yokohama, η οποία υιοθετήθηκε στο 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της Εμπορικής γενετήσιας Εκμετάλλευσης των Παιδιών (17 έως 20 Δεκεμβρίου 2001), τη Δέσμευση και το Σχέδιο Δράσης της Βουδαπέστης, η οποία υιοθετήθηκε στην προπαρασκευαστική Διάσκεψη για το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της Εμπορικής Γενετήσιας Εκμετάλλευσης

των Παιδιών (20 έως 21 Νοεμβρίου 2001), το Ψήφισμα S-27/2 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών «Ένας κόσμος κατάλληλος για τα παιδιά» και το τριετές πρόγραμμα «Χτίζοντας μια Ευρώπη για και με τα παιδιά», το οποίο υιοθετήθηκε μετά την Τρίτη Σύνοδο Κορυφής και ξεκίνησε με τη Διάσκεψη του Μονακό (4 έως τις 5 Απριλίου 2006).

Έχοντας αποφασίσει να συμβάλλουν αποτελεσματικά στον κοινό στόχο της προστασίας των παιδιών από τη γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση, όποιος και να είναι ο δράστης, και στην παροχή βοήθειας στα θύματα.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να προετοιμαστεί ένα πλήρες διεθνές νομικό κείμενο, το οποίο να επικεντρώνεται στη πρόληψη, προστασία και ποινική αντιμετώπιση για την καταπολέμηση όλων των μορφών γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών και στην καθιέρωση ειδικού μηχανισμού ελέγχου,

Συμφώνησαν στα εξής:

Κεφάλαιο I - Σκοποί, αρχή της μη-διάκρισης και ορισμοί

Άρθρο 1 - Σκοποί

1. Οι σκοποί της παρούσας Σύμβασης είναι:
 - α. η πρόληψη και η καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών,
 - β. η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών - θυμάτων γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης,
 - γ. η προώθηση της εθνικής και διεθνούς συνεργασίας κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και

κακοποίησης των παιδιών.

2. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της από τα Μέρη, η παρούσα Σύμβαση δημιουργεί ένα ειδικό μηχανισμό παρακολούθησης.

Άρθρο 2 - Αρχή της μη διάκρισης

Η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης από τα Μέρη, και ιδιαίτερα η δυνατότητα να απολαμβάνουν τα θύματα μέτρα προστασίας των δικαιωμάτων τους, πρέπει να διασφαλίζεται χωρίς διάκριση για οποιοδήποτε λόγο, όπως το φύλο, η φυλή, το χρώμα, η γλώσσα, η θρησκεία, η πολιτική ή άλλη πεποίθηση, η εθνική ή κοινωνική προέλευση, η σχέση με μια εθνική μειονότητα, η περιουσία, η γέννηση, ο γενετήσιος προσανατολισμός, η κατάσταση της υγείας, η αναπηρία ή άλλη κατάσταση.

Άρθρο 3 - Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

- α. ο όρος «παιδί» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο κάτω των 18 ετών,
- β. ο όρος «γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση των παιδιών» συμπεριλαμβάνει τη συμπεριφορά, όπως αυτή αναφέρεται στα άρθρα 18 έως 23 της παρούσας Σύμβασης,
- γ. ο όρος «θύμα» σημαίνει κάθε παιδί που υφίσταται γενετήσια εκμετάλλευση ή κακοποίηση.

Κεφάλαιο II - Προληπτικά μέτρα

Άρθρο 4 - Αρχές

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να προλάβει όλες τις μορφές γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών

~~και να~~ προστατεύει τα παιδιά.

Άρθρο 5 - Πρόσληψη, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των προσώπων που κατά την εργασία τους έρχονται σε τακτικές επαφές με τα παιδιά

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση για την προστασία και τα δικαιώματα των παιδιών, μεταξύ των προσώπων που έχουν τακτικές επαφές με τα παιδιά στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, της κοινωνικής προστασίας, της δικαιοσύνης και των δυνάμεων τάξης καθώς και σε τομείς που σχετίζονται με δραστηριότητες αθλητικές, πολιτιστικές και αναψυχής.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 έχουν επαρκή γνώση σχετικά με την γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση των παιδιών, τα μέσα διάγνωσης τους και την δυνατότητα που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 1.

3. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι όροι πρόσβασης σε επαγγέλματα, η άσκηση των οποίων συνεπάγεται τακτικές επαφές με παιδιά, διασφαλίζουν ότι οι υποψήφιοι για τα επαγγέλματα αυτά δεν έχουν καταδικαστεί για πράξεις γενετήσιας εκμετάλλευσης ή κακοποίησης παιδιών.

Άρθρο 6 - Εκπαίδευση παιδιών

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα παιδιά, κατά τη

Βιάρκεια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενημερώνονται για τους κινδύνους γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης, καθώς επίσης και για τα μέσα προστασίας τους, που πρέπει να είναι προσαρμοσμένα ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξής τους. Η πληροφόρηση αυτή, που παρέχεται σε συνεργασία με τους γονείς, όπου αυτό είναι πρόσφορο, δίδεται μέσα στο γενικότερο πλαίσιο ενημέρωσης για τη σεξουαλικότητα και με ιδιαίτερη προσοχή στις καταστάσεις κινδύνου, ιδίως εκείνες που απορρέουν από τη χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Άρθρο 7 - Προγράμματα ή μέτρα προληπτικής παρέμβασης
Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι, τα πρόσωπα που φοβούνται ότι μπορεί να διαπράξουν οποιοδήποτε από τα αδικήματα που προβλέπονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, είναι δυνατόν να έχουν πρόσβαση, όπου αυτό είναι πρόσφορο, σε αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης, σχεδιασμένα για την αξιολόγηση και την αποτροπή του κινδύνου διάπραξης αδικημάτων.

Άρθρο 8 - Μέτρα για το ευρύ κοινό

1. Κάθε Μέρος προωθεί ή διεξάγει εκστρατείες ευαισθητοποίησης, οι οποίες απευθύνονται στο ευρύ κοινό, ενημερώνοντας για το φαινόμενο της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών και για τα προληπτικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, για την αποτροπή και την απαγόρευση διάδοσης υλικού που διαφημίζει αδικήματα που θεσμοθετούνται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

~~Άρθρο~~ 9 - Συμμετοχή των παιδιών, του ιδιωτικού τομέα, των μέσων μαζικής επικοινωνίας και της κοινωνίας των πολιτών

1. Κάθε Μέρος ενθαρρύνει τη συμμετοχή των παιδιών, ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξής τους, στην εκπόνηση και εφαρμογή κρατικών πολιτικών, προγραμμάτων ή άλλων πρωτοβουλιών, σχετικών με την καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης και της κακοποίησης των παιδιών.
2. Κάθε Μέρος ενθαρρύνει τον ιδιωτικό τομέα, και ιδιαίτερα τον τομέα της τεχνολογίας πληροφόρησης και επικοινωνίας, την τουριστική και ταξιδιωτική βιομηχανία και τους τομείς τραπεζικών εργασιών και χρηματοδότησης, καθώς επίσης και την κοινωνία των πολιτών, να συμμετέχουν στην εκπόνηση και εφαρμογή πολιτικών για την αποτροπή της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών και για την εφαρμογή εσωτερικών κανόνων, μέσω της αυτορρύθμισης ή κανόνων που δημιουργεί ο ιδιωτικός τομέας με το κράτος(συρρύθμιση).
3. Κάθε Μέρος, λαμβάνοντας υπόψη την ανεξαρτησία των μέσων μαζικής επικοινωνίας και την ελευθερία του Τύπου, ενθαρρύνει τα μέσα μαζικής επικοινωνίας να ενημερώνουν κατάλληλα για όλες τις μορφές γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών.
4. Κάθε Μέρος ενθαρρύνει τη χρηματοδότηση, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η δημιουργία κεφαλαίων, όπου αυτό είναι πρόσφορο, έργων και προγραμμάτων που

υλοποιούνται από την κοινωνία των πολιτών, με σκοπό την πρόληψη και την προστασία των παιδιών από τη γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση.

Κεφάλαιο III - Εξειδικευμένες αρχές και φορείς συντονισμού.

Άρθρο 10 - Εθνικά μέτρα συντονισμού και συνεργασίας

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το συντονισμό, σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την προστασία, την πρόληψη και καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών, και ιδίως του τομέα της εκπαίδευσης, και της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών και των αστυνομικών και δικαστικών αρχών.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να συστήσει ή να ορίσει:

α. ανεξάρτητους αρμόδιους, εθνικούς ή τοπικούς, φορείς για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, διασφαλίζοντας ότι τους παρέχονται συγκεκριμένοι πόροι και αρμοδιότητες,

β. μηχανισμούς για τη συγκέντρωση δεδομένων ή κέντρα συλλογής πληροφοριών, σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο και σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, με σκοπό την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του φαινομένου της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών, με τον οφειλόμενο σεβασμό στις απαιτήσεις προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

3. Κάθε Μέρος ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ

των αρμόδιων κρατικών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα, προκειμένου να αποτραπούν και να καταπολεμηθούν καλύτερα η γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση των παιδιών.

Κεφάλαιο IV - Προστατευτικά μέτρα και αρωγή στα θύματα

Άρθρο 11 - Αρχές

1. Κάθε Μέρος θεσμοθετεί αποτελεσματικά κοινωνικά προγράμματα και δημιουργεί δομές που συνδυάζουν περισσότερες επιστημονικές ειδικότητες, για να παράσχει την απαραίτητη υποστήριξη στα θύματα, τους στενούς συγγενείς τους και οποιονδήποτε είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα τους.
2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι, όταν η ηλικία του θύματος δεν μπορεί να εξακριβωθεί, και υπάρχουν λόγοι να θεωρείται ότι το θύμα είναι παιδί, του παρέχονται τα μέτρα προστασίας και συνδρομής που προβλέπονται για τα παιδιά, μέχρις ότου επαληθευτεί η ηλικία του.

Άρθρο 12 - Αναφορά υποψιών γενετήσιας εκμετάλλευσης ή κακοποίησης.

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι κανόνες εμπιστευτικότητας που επιβάλλονται από το εσωτερικό δίκαιο σε ορισμένους επαγγελματίες, οι οποίοι έρχονται κατά την εργασία τους σε επαφή με παιδιά, δεν αποτελούν εμπόδιο στη δυνατότητα, για τους επαγγελματίες αυτούς, να αναφέρουν, στις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την

προστασία των παιδιών, οποιαδήποτε κατάσταση για την οποία έχουν εύλογη αιτία να πιστεύουν ότι ένα παιδί είναι θύμα γενετήσιας εκμετάλλευσης ή κακοποίησης.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να ενθαρρύνει οποιονδήποτε γνωρίζει ή υποψιάζεται, καλόπιστα, περιστατικά γενετήσιας εκμετάλλευσης ή κακοποίησης παιδιών, να αναφέρει αυτά στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Άρθρο 13 - Υπηρεσίες βοήθειας

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τη δημιουργία υπηρεσιών πληροφοριών, όπως οι τηλεφωνικές ή διαδικτυακές γραμμές βοήθειας, να παρέχει συμβουλές στους καλούντες, ακόμα και εμπιστευτικά ή με τον απαιτούμενο σεβασμό στην ανωνυμία τους.

Άρθρο 14 - Συνδρομή προς τα θύματα

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να συνδράμει βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα τα θύματα, στη σωματική και ψυχοκοινωνική αποκατάστασή τους. Κατά την λήψη των μέτρων της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι απόψεις, οι ανάγκες και οι ανησυχίες του παιδιού.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει μέτρα, υπό τους όρους που προβλέπονται από το εσωτερικό του δίκαιο, προκειμένου να συνεργάζεται με μη-κυβερνητικές οργανώσεις, άλλες σχετικές οργανώσεις ή άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με την παροχή συνδρομής προς τα θύματα.

Όταν οι γονείς ή τα πρόσωπα που έχουν τη μέριμνα του παιδιού συμμετέχουν στη γενετήσια εκμετάλλευση ή κακοποίηση του, οι διαδικασίες παρέμβασης που υλοποιούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 11, παράγραφος 1, περιλαμβάνουν:

- τη δυνατότητα απομάκρυνσης του υποτιθέμενου δράστη,
- τη δυνατότητα απομάκρυνσης του θύματος από το οικογενειακό περιβάλλον του. Οι όροι και η διάρκεια της απομάκρυνσης καθορίζονται σύμφωνα με το καλύτερο συμφέρον του παιδιού.

4. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα πρόσωπα που είναι κοντά στο θύμα μπορούν να επωφεληθούν, όπου αυτό είναι πρόσφορο, από θεραπευτική αγωγή, και ιδίως από επείγουσα ψυχολογική υποστήριξη.

Κεφάλαιο V - Προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης

Άρθρο 15 - Γενικές αρχές

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ή προωθεί, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης για τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, με σκοπό την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων επανάληψης αδικημάτων γενετήσιας φύσης κατά των παιδιών. Αυτά τα προγράμματα ή μέτρα είναι προσιτά οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια των νομικών διαδικασιών, εντός και εκτός των καταστημάτων κράτησης, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο εσωτερικό δίκαιο.

2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ή προωθεί, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, την ανάπτυξη συμπράξεων ή άλλων μορφών συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, και ιδιαίτερα των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών, και των δικαστικών αρχών και των λοιπών φορέων που είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2.

3. Κάθε Μέρος προβλέπει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, διαδικασία αξιολόγησης της επικινδυνότητας και των πιθανών κινδύνων επανάληψης των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, με στόχο τον προσδιορισμό των κατάλληλων προγραμμάτων ή μέτρων.

4. Κάθε Μέρος προβλέπει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, διαδικασία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και των μέτρων που εφαρμόζονται.

Άρθρο 16 - Αποδέκτες των προγραμμάτων και των μέτρων παρέμβασης

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, ότι τα πρόσωπα που υπόκεινται σε ποινικές διώξεις για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προγράμματα ή τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 15, παράγραφος 1, υπό όρους που δεν είναι ούτε επιζήμιοι ούτε αντίθετοι προς τα δικαιώματα της υπεράσπισης και τις απαιτήσεις για δίκαιη

} και αμερόληπτη δίκη και προς τον απαιτούμενο σεβασμό των κανόνων που διέπουν την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας.

2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, ότι τα πρόσωπα που καταδικάζονται για όποιο από τα αδικήματα θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προγράμματα ή μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 15, παράγραφος 1.

3. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, ότι προγράμματα και μέτρα παρέμβασης υιοθετούνται ή προσαρμόζονται, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες των παιδιών που έχουν υποπέσει σε γενετήσια αδικήματα ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξής τους, συμπεριλαμβανόμενων και εκείνων που δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία ποινικής ευθύνης, με στόχο την αντιμετώπιση προβλημάτων της γενετήσιας συμπεριφοράς τους.

Άρθρο 17 - Πληροφορίες και συγκατάθεση

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 16, στα οποία προτείνονται προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης, ενημερώνονται πλήρως για τους λόγους της πρότασης και συγκατατίθενται στο πρόγραμμα ή το μέτρο, έχοντας πλήρη επίγνωση των περιστάσεων.

2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, ότι τα πρόσωπα στα οποία προτείνονται προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης, μπορούν να τα αρνηθούν και, στην περίπτωση των καταδίκων, ότι

ενημερώνονται για τις τυχόν συνέπειες που μπορεί να έχει η άρνησή τους.

Κεφάλαιο VI - Ουσιαστικό ποινικό δίκαιο

Άρθρο 18 – Γενετήσια κακοποίηση

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να θεσπίσει ως ποινικά αδικήματα τις ακόλουθες πράξεις, όταν τελούνται με πρόθεση:

α. τη διενέργεια γενετήσιων πράξεων με παιδί το οποίο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, δεν έχει φθάσει στη νόμιμη ηλικία για γενετήσιες πράξεις

β. τη διενέργεια γενετήσιων πράξεων με παιδί, όταν:

- γίνεται χρήση καταναγκασμού, βίας ή απειλών, ή
- γίνεται κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσης εμπιστοσύνης, εξουσίας ή επιρροής επάνω στο παιδί, ακόμη και εντός της οικογένειας, ή
- γίνεται κατάχρηση μιας ιδιαίτερα ευάλωτης κατάστασης του παιδιού, κυρίως λόγω διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας ή κατάστασης εξάρτησης.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, κάθε Μέρος αποφασίζει την ηλικία κάτω από την οποία απαγορεύεται η διενέργεια γενετήσιων πράξεων με παιδί.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1^α, δεν εφαρμόζονται σε γενετήσιες πράξεις μεταξύ ανηλίκων που συναινούν.

Άρθρο 19 - Αδικήματα που αφορούν την παιδική πορνεία

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι θεσπίζονται ως ποινικά αδικήματα οι ακόλουθες πράξεις, όταν τελούνται με πρόθεση:

- α. η στρατολόγηση ενός παιδιού σε πορνεία ή η εξώθηση ενός παιδιού σε πορνεία,
- β. ο εξαναγκασμός ενός παιδιού σε πορνεία ή η αποκόμιση κέρδους από αυτή ή την με άλλο τρόπο εκμετάλλευση ενός παιδιού για τους λόγους αυτούς,
- γ. η συμμετοχή σε παιδική πορνεία.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «παιδική πορνεία» θεωρείται η χρησιμοποίηση ενός παιδιού για γενετήσιες πράξεις, η προσφορά ή υπόσχεση πληρωμής χρημάτων ή οποιασδήποτε άλλης μορφής αμοιβής ή ανταλλάγματος, ανεξάρτητα από το εάν αυτή η πληρωμή, υπόσχεση ή αντάλλαγμα δίνονται στο παιδί ή σε τρίτο πρόσωπο.

Άρθρο 20 - Αδικήματα που αφορούν την παιδική πορνογραφία

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι θεσπίζονται ως ποινικά αδικήματα οι ακόλουθες πράξεις, όταν διαπράττονται με πρόθεση και χωρίς νόμιμο δικαίωμα που προβλέπεται από τον νόμο:

- α. η παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού,
- β. η προσφορά ή η διάθεση παιδικού πορνογραφικού υλικού,
- γ. η διανομή ή μετάδοση παιδικού πορνογραφικού

υλικού,

δ. η προμήθεια παιδικού πορνογραφικού υλικού για ίδια χρήση ή για χρήση τρίτου,

ε. η κατοχή παιδικού πορνογραφικού υλικού

στ. η εν γνώσει απόκτηση πρόσβασης σε παιδικό πορνογραφικό υλικό, μέσω της τεχνολογίας της πληροφόρησης και επικοινωνίας,

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «παιδική πορνογραφία» σημαίνει οποιοδήποτε υλικό απεικονίζει οπτικά ένα παιδί να συμμετέχει σε πραγματική ή προσομοιωμένη σαφή γενετήσια συμπεριφορά ή οποιαδήποτε απεικόνιση των γενετικών οργάνων ενός παιδιού, κυρίως για γενετήσιους λόγους.

3. Κάθε Μέρος μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμα να μην εφαρμόσει, γενικά ή εν μέρει, την παράγραφο 1α και ε στην παραγωγή και την κατοχή πορνογραφικού υλικού:

- που αποτελείται αποκλειστικά από προσομοιωμένες παραστάσεις ή ρεαλιστικές εικόνες ενός ανύπαρκτου παιδιού,

- που εμπλέκει παιδιά που έχουν φθάσει την ηλικία που ορίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 2, όταν οι εικόνες αυτές παράγονται και κατέχονται από αυτά, με τη συγκατάθεσή τους και αποκλειστικά για ιδιωτική χρήση τους.

4. Κάθε Μέρος μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμα να μην εφαρμόσει, γενικά ή εν μέρει, την παράγραφο 1στ. Άρθρο 21 - Αδικήματα που αφορούν τη συμμετοχή ενός παιδιού σε πορνογραφικές παραστάσεις

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι θεσπίζονται ως ποινικά αδικήματα οι ακόλουθες, εκ προθέσεως, συμπεριφορές:

- α. η στρατολόγηση ενός παιδιού για συμμετοχή σε πορνογραφικές παραστάσεις ή εξώθηση ενός παιδιού να συμμετάσχει σε τέτοιες παραστάσεις,
- β. ο εξαναγκασμός ενός παιδιού σε συμμετοχή σε πορνογραφικές παραστάσεις ή η αποκόμιση κέρδους από τη συμμετοχή αυτή ή η εκμετάλλευση ενός παιδιού με άλλο τρόπο για τον ίδιο λόγο,
- γ. η εν γνώσει παρακολούθηση πορνογραφικών παραστάσεων που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή παιδιών.

2. Κάθε Μέρος μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμα να περιορίσει την εφαρμογή της παραγράφου 1γ στις περιπτώσεις όπου τα παιδιά έχουν στρατολογηθεί ή έχουν εξαναγκαστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1α ή β.

Άρθρο 22 - Διαφθορά παιδιών

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να θεσπίσει ως ποινικά αδικήματα την εκ προθέσεως εξώθηση, για γενετήσιους λόγους, ενός παιδιού που δεν έχει φθάσει την ηλικία που ορίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 2, να παρίσταται σε γενετήσια κακοποίηση ή σε γενετήσιες πράξεις, ακόμη και χωρίς να πρέπει να συμμετέχει.

Άρθρο 23 - Άγρα παιδιών για γενετήσιους λόγους

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να θεσπίσει ως ποινικά αδικήματα την

εκ προθέσεως πρόταση, μέσω της τεχνολογίας πληροφόρησης και επικοινωνίας, σε ενήλικο να συναντήσει ένα παιδί που δεν έχει φθάσει την ηλικία που ορίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 2, με σκοπό τη διάπραξη εις βάρος του οποιωνδήποτε από τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1α ή το άρθρο 20, παράγραφος 1α, όταν η πρόταση αυτή ακολουθείται από ουσιαστικές πράξεις που οδηγούν σε μια τέτοια συνάντηση.

Άρθρο 24 – Συμμετοχή και απόπειρα

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να θεσπίσει ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση, την παροχή βοήθειας ή την συμμετοχή στη διάπραξη οποιουδήποτε από τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να θεσπίσει ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται με πρόθεση, την απόπειρα διάπραξης των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Κάθε Μέρος μπορεί να επιφυλαχτεί του δικαιώματος του να μην εφαρμόσει, γενικά ή εν μέρει, την παράγραφο 2, σε αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 1β, δ, ε και στ, το άρθρο 21, παράγραφος 1γ, το άρθρο 22 και το άρθρο 23.

Άρθρο 25 - Δικαιοδοσία

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να θεσπίσει τη

δικαιοδοσία επί οποιουδήποτε αδικήματος θεσπίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν το αδίκημα αυτό διαπράττεται:

- α. στο έδαφός του, ή
- β. σε σκάφος που φέρει τη σημαία του, ή
- γ. σε αεροσκάφος νηολογημένο σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του Μέρους, ή
- δ. από πολίτη του, ή
- ε. από πρόσωπο που έχει τη συνήθη κατοικία του στο έδαφός του.

2. Κάθε Μέρος προσπαθεί να λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να καθιερώσει δικαιοδοσία του επί οποιουδήποτε αδικήματος θεσπίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν το αδίκημα αυτό διαπράττεται εναντίον ενός από τους υπηκόους του ή ενός πρόσωπου που έχει τη συνήθη κατοικία του στο έδαφός του.

3. Κάθε Μέρος μπορεί, κατά τη διάρκεια της υπογραφής ή κατά την κατάθεση της επίσημης πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση που απευθύνεται προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι διατηρεί το δικαίωμα να μην εφαρμόζει ή να εφαρμόζει μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή συνθήκες τους κανόνες δικαιοδοσίας που διατυπώνονται στην παράγραφο 1ε του παρόντος άρθρου.

4. Για την ποινική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 18, 19, 20, παράγραφος 1α, και 21, παράγραφος 1α και β, της παρούσας

Σύμβασης, κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι η αρμοδιότητά του, όσον αφορά στην παράγραφο 1δ, δεν υπόκειται στον όρο ότι οι πράξεις θα είναι αξιόποινες στον τόπο όπου τελέστηκαν.

5. Κάθε Μέρος μπορεί, κατά τη διάρκεια της υπογραφής ή κατά την κατάθεση της επίσημης πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει την εφαρμογή της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, όσον αφορά τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1β, δεύτερο και τρίτο στοιχείο, στις περιπτώσεις όπου ο πολίτης του έχει τη συνήθη κατοικία του στο έδαφός του.

6. Για την ποινική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 18, 19, 20, παράγραφος 1α, και 21 της παρούσας της Σύμβασης, κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι η αρμοδιότητά του, όσον αφορά στις παραγράφους 1δ και ε, δεν υπόκειται στον όρο ότι η ποινική δίωξη μπορεί να κινηθεί μόνο ύστερα από αναφορά του θύματος ή καταγγελία από το κράτος του τόπου, όπου διαπράχτηκε το αδίκημα.

7. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, στις περιπτώσεις όπου ένας υποτιθέμενος παραβάτης βρίσκεται στο έδαφός του

και δεν τον εκδίδει σε ένα άλλο Μέρος, αποκλειστικά λόγω της υπηκοότητάς του.

8. Όταν περισσότερα από ένα Μέρη ισχυρίζονται ότι έχουν δικαιοδοσία επί ενός υποτιθέμενου αδικήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπου αυτό είναι πρόσφορο, διαβουλεύονται με σκοπό τον καθορισμό της πιο πρόσφορης δικαιοδοσίας για την ποινική δίωξη.

9. Με την επιφύλαξη των γενικών κανόνων του διεθνούς δικαίου, η παρούσα Σύμβαση δεν αποκλείει οποιαδήποτε ποινική δικαιοδοσία ασκηθεί από ένα Μέρος, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

Άρθρο 26 – Ευθύνη νομικών προσώπων.

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για ένα αδίκημα που θεσπίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν αυτό διαπράττεται για λογαριασμό οποιουδήποτε φυσικού προσώπου, το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος ενός οργάνου του νομικού προσώπου, που έχει κυρίαρχη θέση μέσα στο νομικό πρόσωπο, με βάση:

α. την εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου,

β. την εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου,

γ. την εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται

ήδη στην παράγραφο 1, κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο, όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από ένα φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει καταστήσει πιθανή τη διάπραξη ενός αδικήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, για λογαριασμό του νομικού προσώπου, από ένα φυσικό πρόσωπο που ενεργεί υπό την εξουσία του.

3. Σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου κάθε Μέρους, η ευθύνη ενός νομικού προσώπου μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.

4. Η ευθύνη αυτή υφίσταται ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη των φυσικών προσώπων που έχουν διαπράξει το αδίκημα.

Άρθρο 27 - Κυρώσεις και μέτρα

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση πρέπει να τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητά τους. Οι κυρώσεις αυτές συμπεριλαμβάνουν τις ποινές που συνεπάγονται στέρηση της ελευθερίας, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν αιτία για έκδοση.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα νομικά πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα σύμφωνα με το άρθρο 26, υπόκεινται σε αποτελεσματικές, ανάλογες

και αποτρεπτικές κυρώσεις, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν χρηματικά, ποινικά ή μη-ποινικά πρόστιμα και μπορούν να συμπεριλαμβάνουν και άλλα μέτρα, και ιδιαίτερα:

- α. αποκλεισμό από το δικαίωμα λήψης δημόσιων παροχών ή αρωγής,
- β. προσωρινό ή μόνιμο αποκλεισμό από την άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων,
- γ. θέση υπό δικαστική εποπτεία,
- δ. εντολή δικαστικής εκκαθάρισης.

3. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου:

- α. να επιτρέψει κατάσχεση και δήμευση:
 - των αγαθών, εγγράφων και άλλων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη των αδικημάτων, που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση ή για τη διευκόλυνση της διάπραξης τους
 - των προϊόντων που προέρχονται από τα αδικήματα αυτά ή της αξίας τους,
- β. να επιτρέψει την προσωρινή ή μόνιμη παύση λειτουργίας οποιασδήποτε εγκατάστασης χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση οποιωνδήποτε από τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, με επιφύλαξη ως προς τα δικαιώματα των καλόπιστων τρίτων, ή να αρνηθεί στο δράστη, προσωρινά ή μόνιμα, την άσκηση επαγγελματικής ή εθελοντικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει επαφή με παιδιά, κατά την άσκηση της οποίας διαπράχτηκε το

αδίκημα.

Κάθε Μέρος μπορεί να υιοθετήσει άλλα μέτρα κατά των δραστών, όπως η έκπτωση από γονικά δικαιώματα ή η παρακολούθηση ή η θέση υπό εποπτεία των καταδίκων.

5. Κάθε Μέρος μπορεί να θεσπίσει ότι τα προϊόντα του εγκλήματος ή τα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία κατάσχονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, μπορούν να διατεθούν σε ειδικό κεφάλαιο, προκειμένου να χρηματοδοτήσουν προγράμματα πρόληψης και αρωγής για τα θύματα οποιωνδήποτε από τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 28 - Επιβαρυντικές περιστάσεις

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι ακόλουθες περιστάσεις, στο βαθμό που δεν αποτελούν ήδη μέρος των συστατικών στοιχείων του αδικήματος, μπορούν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εσωτερικού δίκαιου, να ληφθούν υπόψη ως επιβαρυντικές περιστάσεις για τον προσδιορισμό των κυρώσεων, όσον αφορά τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση:

- α. εάν το αδίκημα έβλαψε σοβαρά τη σωματική ή διανοητική υγεία του θύματος,
- β. εάν του αδικήματος προηγήθηκαν ή αυτό συνοδεύεται από πράξεις βασανιστηρίων ή σοβαρής βίας,
- γ. εάν το αδίκημα διαπράχτηκε εναντίον ενός ιδιαίτερα ευάλωτου θύματος,
- δ. εάν το αδίκημα διαπράχτηκε από ένα μέλος της

οικογένειας, ένα πρόσωπο που συγκατοικεί με το παιδί ή ένα πρόσωπο που έχει καταχραστεί την εξουσία του,

ε. εάν το αδίκημα διαπράχτηκε από περισσότερα πρόσωπα που ενήργησαν από κοινού,

στ. εάν το αδίκημα διαπράχτηκε στα πλαίσια μιας εγκληματικής οργάνωσης,

ζ. εάν ο δράστης έχει ήδη καταδικαστεί για αδικήματα ίδιας φύσης.

Άρθρο 29 - Προηγούμενες καταδίκες

Κάθε Μέρος κατά τον καθορισμό των κυρώσεων λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, ώστε να προβλέπεται η δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη οι αμετάκλητες ποινές που επιβλήθηκαν από ένα άλλο Μέρος, για τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Κεφάλαιο VII - Ανάκριση, ποινική δίωξη και δικονομία

Άρθρο 30 - Αρχές

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι ανακρίσεις και οι ποινικές διαδικασίες διεξάγονται προς το καλύτερο δυνατό συμφέρον του παιδιού και με σεβασμό στα δικαιώματά του..

2. Κάθε Μέρος υιοθετεί προστατευτική προσέγγιση έναντι των θυμάτων, διασφαλίζοντας ότι οι ανακρίσεις και οι ποινικές διαδικασίες δεν επιδεινώνουν τα ψυχικά τραύματα που βιώθηκαν από το παιδί και ότι η διαδικασία απονομής της ποινικής δικαιοσύνης συνοδεύεται από αρωγή, όπου αυτό απαιτείται.

Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι ανακρίσεις και οι ποινικές διαδικασίες αντιμετωπίζονται με προτεραιότητα και ότι διεξάγονται χωρίς οποιαδήποτε αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου δεν είναι επιζήμια για τα δικαιώματα της υπεράσπισης και τις απαιτήσεις για δίκαιη και αμερόληπτη δίκη, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.

5. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του:

- προκειμένου να διασφαλίσει μια αποτελεσματική ανάκριση και ποινική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, επιτρέποντας, όπου αυτό απαιτείται, τη δυνατότητα μυστικών διαδικασιών,
- προκειμένου να επιτρέπει στις μονάδες ή τις ανακριτικές υπηρεσίες να προσδιορίζουν την ταυτότητα των θυμάτων των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 20 και, ειδικότερα, αναλύοντας το υλικό παιδικής πορνογραφίας, όπως οι φωτογραφίες και οι οπτικοακουστικές καταγραφές που μεταδόθηκαν ή κατέστησαν διαθέσιμες μέσω της χρήσης της τεχνολογίας της πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Άρθρο 31 - Γενικά μέτρα προστασίας

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα ~~υποθέτικα~~ ή άλλα μέτρα, για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των θυμάτων, συμπεριλαμβανόμενων και των ειδικών τους αναγκών ως μαρτύρων, σε όλα τα στάδια των ανακρίσεων και των ποινικών διαδικασιών, και ιδίως:

- α. πληροφωρώντας τα για τα δικαιώματά τους και τις υπηρεσίες που είναι στη διάθεσή τους και, εκτός αν δεν επιθυμούν να λάβουν τέτοιες πληροφορίες, τη πορεία που ακολούθησε η καταγγελία τους, τις κατηγορίες, τη γενική πρόοδο της ανάκρισης ή της ποινικής διαδικασίας, και το ρόλο τους, καθώς επίσης και την έκβαση των υποθέσεων τους,
- β. διασφαλίζοντας, τουλάχιστον σε υποθέσεις όπου τα θύματα και οι οικογένειες τους μπορεί να κινδυνεύουν, ότι μπορούν να ενημερώνονται, εάν αυτό είναι απαραίτητο, ότι το πρόσωπο που διώχθηκε ή καταδικάστηκε πρόκειται να απολυθεί προσωρινά ή οριστικά,
- γ. διευκολύνοντας τα, κατά τρόπο σύμφωνο με τους δικονομικούς κανόνες του εσωτερικού δικαίου, να τυγχάνουν ακρόασης, να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία και να επιλέγουν τα μέσα παρουσίασης και εξέτασης των απόψεων, αναγκών και ανησυχιών τους, απευθείας ή μέσω ενός μεσολαβητή,
- δ. παρέχοντάς τους κατάλληλες υπηρεσίες υποστήριξης, έτσι ώστε τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους να παρουσιάζονται κατάλληλα και να λαμβάνονται υπόψη,

- ε. προστατεύοντας την ιδιωτική ζωή τους, την ταυτότητά τους και την εικόνα τους και λαμβάνοντας μέτρα, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, προκειμένου να αποτραπεί η δημόσια διάδοση οποιωνδήποτε πληροφοριών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητας τους,
- στ. προβλέποντας για την ασφάλειά τους, καθώς επίσης και αυτή των οικογενειών τους και των μαρτύρων τους από τον εκφοβισμό, αντίποινα και επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση,
- ζ. διασφαλίζοντας ότι η επαφή μεταξύ των θυμάτων και των δραστών μέσα στο δικαστήριο και στις εγκαταστάσεις των αστυνομικών υπηρεσιών αποφεύγεται, εκτός αν οι αρμόδιες αρχές κρίνουν διαφορετικά, προς το καλύτερο δυνατό συμφέρον του παιδιού ή όταν οι ανακρίσεις ή οι διαδικασίες απαιτούν μια τέτοια επαφή.
2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση, σε ενημέρωση για τις σχετικές δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες από την πρώτη τους επαφή με τις αρμόδιες αρχές.
3. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση, όπου αυτό επιτρέπεται, σε δωρεάν νομική βοήθεια, στην περίπτωση που έχουν το νομικό καθεστώς των διαδίκων στην ποινική διαδικασία.
4. Κάθε Μέρος προβλέπει τη δυνατότητα των δικαστικών αρχών να διορίζουν ειδικό αντιπρόσωπο για το θύμα όταν, έχει το καθεστώς του διαδίκου στην ποινική διαδικασία κατά το εσωτερικό δίκαιο και εφόσον οι

φάρβις της γονικής μέριμνας αποκλείονται από την αντιπροσώπευση του παιδιού στις διαδικασίες αυτές, ως αποτέλεσμα σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ αυτών και του θύματος.

5. Κάθε Μέρος παρέχει, μέσω νομοθετικών ή άλλων μέτρων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το εσωτερικό του δίκαιο, τη δυνατότητα σε ομάδες, ιδρύματα, ενώσεις ή κυβερνητικές ή μη-κυβερνητικές οργανώσεις, να βοηθούν ή/και να υποστηρίζουν τα θύματα, με τη συγκατάθεσή τους, κατά τη διάρκεια των ποινικών διαδικασιών, όσον αφορά τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

6. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που δίνονται στα θύματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, παρέχονται με τρόπο προσαρμοσμένο στην ηλικία και την ωριμότητά τους και σε γλώσσα που μπορούν να κατανοήσουν.

Άρθρο 32 - Έναρξη διαδικασιών

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι η ανάκριση ή η ποινική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση δεν εξαρτώνται από την αναφορά ή την έγκληση που υποβάλλεται από το θύμα, και ότι οι διαδικασίες μπορούν να συνεχιστούν ακόμα κι αν το θύμα έχει αποσύρει την καταγγελία του.

Άρθρο 33 - Παραγραφή

Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι η παραγραφή για την έναρξη των διαδικασιών, όσον αφορά στα αδικήματα

που) > Θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 18, 19, παράγραφος 1α και β, και 21, παράγραφος 1α και β, συνεχίζεται για χρονική περίοδο ικανή να επιτρέψει την αποτελεσματική έναρξη των διαδικασιών, όταν το θύμα ενηλικιωθεί και τα οποία θα είναι ανάλογα προς τη βαρύτητα του εν λόγω εγκλήματος.

Άρθρο 34 - Ανακρίσεις

1. Κάθε Μέρος υιοθετεί όσα μέτρα μπορεί να είναι αναγκαία προκειμένου να διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα, οι μονάδες ή οι υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για τις ανακρίσεις, είναι εξειδικευμένες στον τομέα της καταπολέμησης της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης παιδιών ή ότι τα πρόσωπα εκπαιδεύονται για το σκοπό αυτό. Αυτές οι μονάδες ή υπηρεσίες έχουν επαρκείς οικονομικούς πόρους.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι η αβεβαιότητα ως προς την πραγματική ηλικία του θύματος δεν αποτρέπει την έναρξη των ποινικών ανακρίσεων.

Άρθρο 35 - Συνεντεύξεις με το παιδί

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζει ότι:

- α. οι συνεντεύξεις με το παιδί πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, από τότε που έχουν αναφερθεί τα γεγονότα στις αρμόδιες αρχές,
- β. οι συνεντεύξεις με το παιδί πραγματοποιούνται, όπου αυτό είναι απαραίτητο, σε εγκαταστάσεις

σχεδιασμένες ή προσαρμοσμένες για το σκοπό αυτό,
 γ. οι συνεντεύξεις με το παιδί πραγματοποιούνται από επαγγελματίες, εκπαιδευμένους για το σκοπό αυτό,

δ. τα ίδια πρόσωπα, εάν αυτό είναι δυνατό και όπου αυτό απαιτείται, πραγματοποιούν όλες τις συνεντεύξεις με το παιδί,

ε. ο αριθμός συνεντεύξεων είναι όσο το δυνατόν πιο περιορισμένος και όσος απαιτείται για τους σκοπούς των ποινικών διαδικασιών,

στ. το παιδί μπορεί να συνοδεύεται από το νόμιμο εκπρόσωπό του ή, όπου αυτό απαιτείται, από έναν ενήλικο της επιλογής του, εκτός αν έχει εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση για το αντίθετο, για το πρόσωπο αυτό.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλες οι συνεντεύξεις με το θύμα ή, όπου αυτό απαιτείται, εκείνες που ο μάρτυρας είναι παιδί, μπορούν να βιντεοσκοπηθούν και ότι αυτές οι βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις μπορούν να γίνουν αποδεκτές ως αποδεικτικά στοιχεία κατά τη διάρκεια των νομικών διαδικασιών ενώπιον του δικαστηρίου, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από το εσωτερικό δίκαιο του.

3. Όταν η ηλικία του θύματος είναι αβέβαιη και πιθανολογείται ότι το θύμα είναι παιδί, τα μέτρα που θεσπίζονται στις παραγράφους 1 και 2 εφαρμόζονται μέχρις ότου επιβεβαιωθεί η ηλικία του.

Άρθρο 36 - Ποινικές διαδικασίες ενώπιον των

δικαστηρίων

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, με τον απαιτούμενο σεβασμό προς τους κανόνες που διέπουν την αυτονομία των νομικών επαγγελμάτων, προκειμένου να διασφαλίσει ότι παρέχεται κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τη γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση τους, προς όφελος όλων των προσώπων που συμμετέχουν στις διαδικασίες, και ιδιαίτερα των δικαστών, των εισαγγελέων και των δικηγόρων.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από το εσωτερικό του δίκαιο, ότι:

α. ο δικαστής μπορεί να διατάξει τη διεξαγωγή της ακροαματικής διαδικασίας χωρίς την παρουσία κοινού,

β. το θύμα μπορεί να τύχει ακρόασης στο δικαστήριο χωρίς να είναι παρόν, κυρίως μέσω της χρήσης της κατάλληλης τεχνολογίας και επικοινωνίας.

Κεφάλαιο VIII - Καταγραφή και αποθήκευση των δεδομένων

Άρθρο 37 - Καταγραφή και αποθήκευση των δεδομένων, σε εθνικό επίπεδο για τους καταδικασθέντες για γενετήσια εγκλήματα

1. Για τους σκοπούς της πρόληψης και της ποινικής δίωξης των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, κάθε Μέρος λαμβάνει

τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να συγκεντρώσει και να αποθηκεύσει, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τους λοιπούς κατάλληλους κανόνες και εγγυήσεις, όπως αυτά ορίζονται από το εσωτερικό του δίκαιο, δεδομένα σχετικά με την ταυτότητα και το γενετικό προφίλ (DNA) των προσώπων που καταδικάζονται για τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Μέρος, κατά την υπογραφή ή την κατάθεση της επίσημης πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του, γνωστοποιεί στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης τον τίτλο και τη διεύθυνση μιας μόνο εθνικής αρχής που είναι υπεύθυνη για τους σκοπούς της παραγράφου 1.

3. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να διαβιβαστούν στην αρμόδια αρχή ενός άλλου Μέρους, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζονται στον εσωτερικό του δίκαιο και τα σχετικά διεθνή νομικά κείμενα.

Κεφάλαιο IX - Διεθνής συνεργασία

Άρθρο 38 - Γενικές αρχές και μέτρα για διεθνή συνεργασία

1. Τα Μέρη συνεργάζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, και μέσω της εφαρμογής των σχετικών ισχυουσών διεθνών και περιφερειακών νομικών κειμένων, των ρυθμίσεων που

11/5/77
 συμφωνούνται βάσει της ομοιόμορφης ή αμοιβαίας νομοθεσίας και του εσωτερικού δικαίου, στην ευρύτερη δυνατή έκταση, με σκοπό:

- α. την παρεμπόδιση και καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών,
- β. την προστασία και παροχή συνδρομής προς τα θύματα,
- γ. τις ανακρίσεις ή νομικές διαδικασίες σχετικά με τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα απαιτούμενα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα θύματα ενός αδικήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, τα οποία διαμένουν στο έδαφος άλλου Μέρους, μπορούν να υποβάλουν καταγγελία ενώπιον των αρμόδιων αρχών του κράτους κατοικίας τους.

3. Εάν ένα Μέρος, το οποίο εξαρτά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις ή την έκδοση από την ύπαρξη μιας σύμβασης, λαμβάνει αίτημα δικαστικής συνδρομής ή έκδοσης, από ένα Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει τέτοια σύμβαση, μπορεί να θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση ως τη νομική βάση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις ή την έκδοση, όσον αφορά στα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

4. Κάθε Μέρος προσπαθεί να ενσωματώσει, όπου αυτό απαιτείται, την πρόληψη και την καταπολέμηση της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών

σε αναπτυξιακά προγράμματα βοήθειας που προβλέπονται προς όφελος τρίτων κρατών.

Κεφάλαιο X - Μηχανισμός παρακολούθησης

Άρθρο 39 - Επιτροπή των Συμβαλλόμενων Μερών

1. Η Επιτροπή των Μερών αποτελείται από αντιπροσώπους των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης.

2. Η Επιτροπή των Μερών συγκαλείται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η πρώτη συνεδρίασή της πραγματοποιείται εντός μιας περιόδου ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για το δέκατο υπογράφοντα, ο οποίος την κυρώνει. Εφεξής συνεδριάζει όποτε το ζητήσει το ένα τρίτο τουλάχιστον των Μερών ή ο Γενικός Γραμματέας.

3. Η Επιτροπή των Μερών υιοθετεί τον εσωτερικό Κανονισμό της.

Άρθρο 40 - Άλλοι αντιπρόσωποι

1. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Προβλήματα του Εγκλήματος (CDPC), καθώς επίσης και άλλες σχετικές διακυβερνητικές επιτροπές του Συμβουλίου της Ευρώπης, διορίζουν από ένα αντιπρόσωπο στην Επιτροπή των Μερών.

2. Η Επιτροπή Υπουργών μπορεί να καλέσει άλλους φορείς του Συμβουλίου της Ευρώπης να διορίσουν αντιπρόσωπο στην Επιτροπή των Μερών, αφού συμβουλευθεί την τελευταία.

3. Οι αντιπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, και ειδικότερα οι μη-κυβερνητικές οργανώσεις, μπορούν να

γίνονται δεκτοί ως παρατηρητές στην Επιτροπή των Μερών, με τη διαδικασία που θεσπίζεται από τους σχετικούς κανόνες του Συμβουλίου της Ευρώπης.

4. Οι αντιπρόσωποι που διορίζονται στο πλαίσιο των παραγράφων 1 έως 3 πιο πάνω συμμετέχουν σε συνεδριάσεις της Επιτροπής των Μερών, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 41 - Λειτουργίες της Επιτροπής των Μερών

1. Η Επιτροπή των Μερών ελέγχει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης. Ο εσωτερικός Κανονισμός της Επιτροπής των Μερών καθορίζει τη διαδικασία για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

2. Η Επιτροπή των Μερών διευκολύνει τη συγκέντρωση, ανάλυση και ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειρίας και ορθής πρακτικής μεταξύ των κρατών, προκειμένου να βελτιώσει την ικανότητά τους να αποτρέψουν και να καταπολεμήσουν τη γενετήσια εκμετάλλευση και κακοποίηση των παιδιών.

3. Επίσης, η Επιτροπή των Μερών, όπου αυτό απαιτείται:

α. διευκολύνει ή βελτιώνει την αποτελεσματική χρήση και εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανόμενου και του προσδιορισμού οποιωνδήποτε προβλημάτων και των αποτελεσμάτων οποιασδήποτε δήλωσης ή επιφύλαξης θα υποβληθεί στο πλαίσιο της παρούσας Σύμβασης

β. γνωμοδοτεί σε ερώτηση που αφορά την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης και διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, σε σχέση με

σημαντικές νομικές, πολιτικές ή τεχνολογικές εξελίξεις.

4. Η Επιτροπή των Μερών επικουρείται από τη Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά την εκτέλεση των λειτουργιών της, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

5. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Προβλήματα του Εγκλήματος (CDPC) τηρείται περιοδικά ενήμερη σχετικά με τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Κεφάλαιο XI - Σχέσεις με άλλα διεθνή νομικά κείμενα

Άρθρο 42 - Σχέση με τη Σύμβαση Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και το Προαιρετικό Πρωτόκολλό της σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία

Η παρούσα Σύμβαση δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και προορίζεται να ενισχύσει την προστασία που παρέχεται από αυτά και να αναπτύξει και να συμπληρώσει τα πρότυπα που περιλαμβάνονται εκεί.

Άρθρο 43 - Σχέση με άλλα διεθνή νομικά κείμενα

1. Η παρούσα Σύμβαση δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προέρχονται από άλλα διεθνή νομικά κείμενα, στα οποία τα Μέρη στην παρούσα Σύμβαση είναι Μέρη ή θα γίνουν Μέρη και τα οποία περιέχουν διατάξεις για τα θέματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση

~~2/1~~ και τα οποία διασφαλίζουν μεγαλύτερη προστασία και συνδρομή για τα παιδιά-θύματα γενετήσιας εκμετάλλευσης ή κακοποίησης.

2. Τα Μέρη στη Σύμβαση μπορούν να συνάψουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ τους για τα θέματα που εξετάζονται στην παρούσα Σύμβαση, για λόγους συμπλήρωσης ή ενίσχυσης των διατάξεων της ή διευκόλυνσης της εφαρμογής των αρχών που ενσωματώνονται σε αυτή.

3. Τα Μέρη τα οποία είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν, στις αμοιβαίες σχέσεις τους, τους κανόνες της Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο βαθμό που υπάρχουν κανόνες της Κοινότητας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διέπουν το συγκεκριμένο θέμα και σχετίζονται και εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη υπόθεση, χωρίς να βλάψουν το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης και την πλήρη εφαρμογή της με άλλα Μέρη.

Κεφάλαιο XII - Τροποποιήσεις της Σύμβασης

Άρθρο 44 - Τροποποιήσεις

1. Οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης της παρούσας Σύμβασης, η οποία υποβάλλεται από ένα Μέρος, κοινοποιείται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης και διαβιβάζεται από αυτόν στα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε κάθε υπογράφοντα, σε κάθε Κράτος-Συμβαλλόμενο Μέρος, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σε κάθε κράτος που καλείται να υπογράψει την παρούσα Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45, παράγραφος 1, και σε κάθε κράτος που

καλείται να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46, παράγραφος 1.

2. Κάθε τροποποίηση που προτείνεται από ένα Μέρος κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Προβλήματα του Εγκλήματος (CDPC), η οποία υποβάλλει στην Επιτροπή των Υπουργών τη γνώμη της σχετικά με αυτή την προτεινόμενη τροποποίηση.

3. Η Επιτροπή Υπουργών εξετάζει την προτεινόμενη τροποποίηση και τη γνώμη που θα έχει υποβληθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Προβλήματα του Εγκλήματος και, μετά από διαβουλεύσεις με τα κράτη μη-μέλη, που είναι Μέρη στην παρούσα Σύμβαση, μπορεί να υιοθετήσει την τροποποίηση.

4. Το κείμενο κάθε τροποποίησης που υιοθετείται από την Επιτροπή Υπουργών, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, διαβιβάζεται στα Μέρη για αποδοχή.

5. Κάθε τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου ενός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία όλα τα Μέρη ενημέρωσαν το Γενικό Γραμματέα ότι την έχουν αποδεχτεί.

Κεφάλαιο XIII - Τελικές ρήτρες

Άρθρο 45 - Υπογραφή και θέση σε ισχύ

1. Η παρούσα σύμβαση είναι ανοικτή προς υπογραφή από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, από τα κράτη μη μέλη που έχουν συμμετάσχει στην εκπόνησή της, καθώς και από την Ευρωπαϊκή

~~Κοινότητα.~~

2. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Οι επίσημες πράξεις κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

3. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία 5 υπογράφωντες, συμπεριλαμβανόμενων και τουλάχιστον 3 κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευτούν από τη Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

4. Για κάθε κράτος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή και για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, που εκφράζει μεταγενέστερα τη συγκατάθεσή να δεσμευτεί από αυτή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης των επίσημων εγγράφων κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 46 - Προσχώρηση στη Σύμβαση

1. Μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί, μετά από διαβουλεύσεις με τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης και λαμβάνοντας την ομόφωνη συγκατάθεσή τους, να καλέσει οποιοδήποτε κράτος μη-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο δεν έχει συμμετάσχει στην εκπόνηση της Σύμβασης, να αποδεχτεί την παρούσα Σύμβαση, με απόφαση που λαμβάνεται από την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 20δ του

Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, και με ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Συμβαλλόμενων Κρατών που έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν στην Επιτροπή Υπουργών.

2. Για κάθε κράτος που προσχωρεί, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της επίσημης πράξης προσχώρησης στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 47 - Εδαφική εφαρμογή

1. Κάθε κράτος ή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μπορούν, κατά το χρόνο της υπογραφής ή όταν καταθέτουν την επίσημη πράξη κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής τους, να προσδιορίζουν το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία ισχύει η παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Μέρος μπορεί, σε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης σε οποιοδήποτε άλλο έδαφος προσδιορίζεται στη δήλωση και για τις διεθνείς σχέσεις του οποίου είναι αρμόδιο ή στο όνομα του οποίου έχει την εξουσία να αναλαμβάνει δεσμεύσεις. Σε σχέση με το έδαφος αυτό, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί, αναφορικά με οποιοδήποτε έδαφος προσδιορίζεται σε αυτή, να

ανακληθεί, με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση ισχύει από την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 48 - Επιφυλάξεις

Καμία επιφύλαξη δεν επιτρέπεται για οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας Σύμβασης, με εξαίρεση τις επιφυλάξεις που προβλέπονται ρητά. Οποιαδήποτε επιφύλαξη μπορεί να ανακληθεί οποιαδήποτε στιγμή.

Άρθρο 49 - Καταγγελία

1. Κάθε Μέρος μπορεί, οποτεδήποτε, να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η καταγγελία ισχύει από την πρώτη ημέρα του μήνα μετά τη λήξη περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 50 - Γνωστοποίηση

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης ειδοποιεί τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, κάθε υπογράφων κράτος, κάθε κράτος-Συμβαλλόμενο Μέρος, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, κάθε κράτος που καλείται να υπογράψει την παρούσα Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45 και κάθε κράτος που καλείται να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46, για:

α. κάθε υπογραφή,

- β. την κατάθεση κάθε επίσημου νομικού κειμένου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης,
- γ. κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 46,
- δ. κάθε τροποποίηση που υιοθετείται, σύμφωνα με το άρθρο 44 και την ημερομηνία κατά την οποία μια τέτοια τροποποίηση τίθεται σε ισχύ,
- ε. κάθε καταγγελία που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49,
- στ. κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή κοινοποίηση σχετικά με την παρούσα Σύμβαση,
- ζ. κάθε επιφύλαξη, που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 48.

Σε πίστωση των ανωτέρω οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στο Λανζαρότε, σήμερα 25 Οκτωβρίου 2007, στην αγγλική και γαλλική γλώσσα, και τα δύο κείμενα όντας εξίσου αυθεντικά, σε ένα μόνο πρωτότυπο, που θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει επικυρωμένα αντίγραφα σε κάθε κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα κράτη μη-μέλη που έχουν συμμετάσχει στην εκπόνηση της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και σε κάθε κράτος καλείται να προσχωρήσει την παρούσα Σύμβαση.